

AUSTRALSKE

Listy

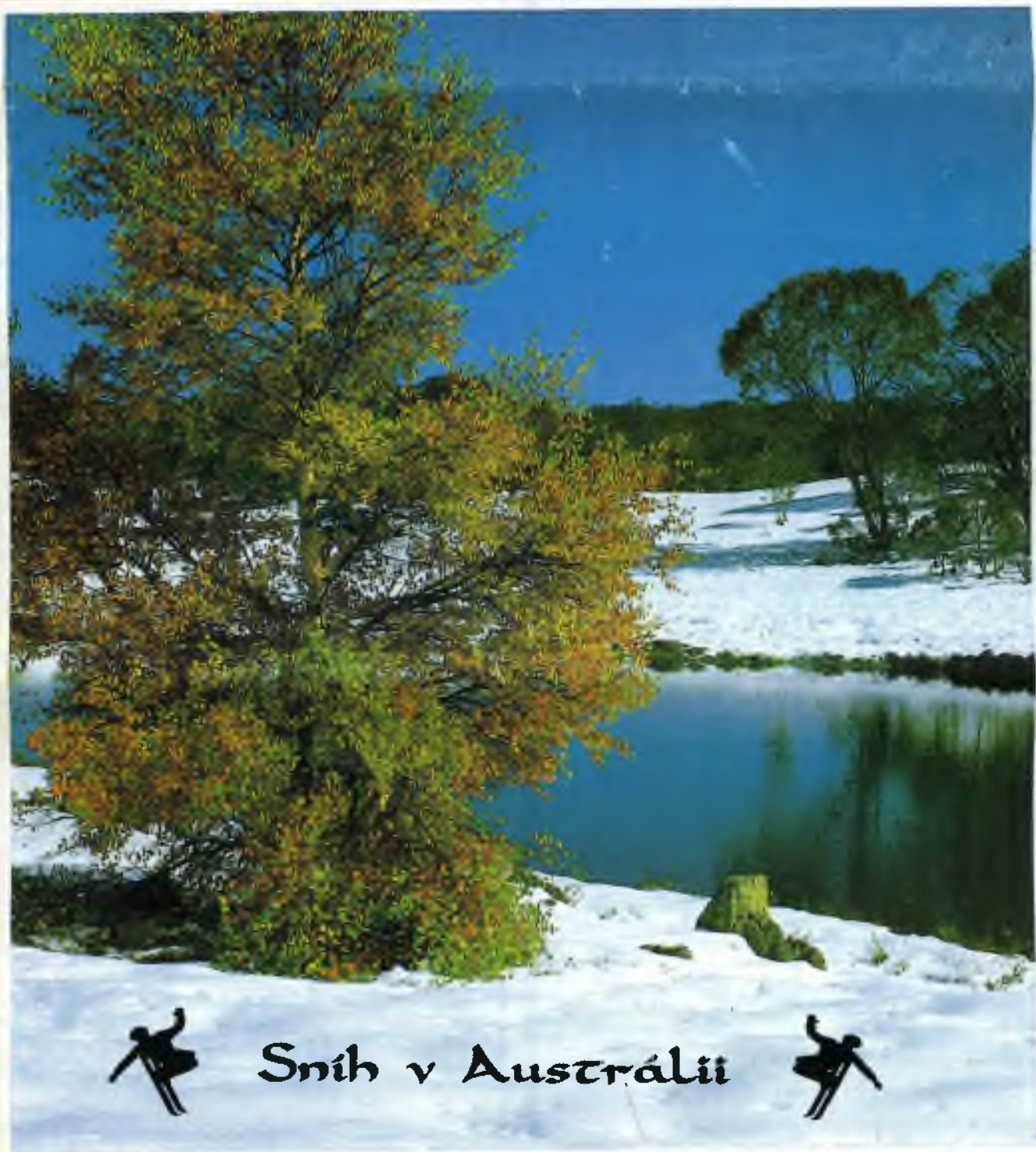
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKE LISTY

ČÍSLO 36 SRPEN 1994

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60

Sníh v Austrálii

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílna a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015

Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

CUISINE ART CATERING

Pty Ltd

dodá

veškeré lahůdky, zeleninové i ovocné saláty,
obložené mísy a další speciality.

Přesné informace:

telefon: **525 3971**

2 Kumulla Road, MIRANDA NSW 2228

DENTAL PROTESIS

Odborný zubní protetik nabízí své služby,
ve zvláštních případech
(starší, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
jen předem domluvenou částku)

Další informace: (02) 388 2216
mluvíme česky i slovensky

425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro

MANUFACTURING, ENGINEERING

DESIGN, CAD/CAM

DESKTOP PUBLISHING

JOB COSTING, ACCOUNTING

MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO

České, EASTERN & WORLD FONTS

BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONYAS

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.

Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.

Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.

volejte Barboru - 387 1333

Zajímavosti z České republiky

Příští XIII. všesokolský slet na ploše Velkého strahovského stadionu se uskuteční v roce 1998, eventuálně v roce 2000. U příležitosti setkání starosty ČOS Stanislava Doulíka se zástupci všech organizací, které se podílely na zdárném průběhu letošního sletu, se na tom dohodli starosta ČOS s ředitelem sportovního areálu Strahov.

Legendární americký zpěvák Bob Dylan vystoupil v pražské sportovní hale. Bob Dylan daroval českému prezidentovi kytaru.

V Karlových Varech proběhl XXIX. Mezinárodní filmový festival. Festival byl zahájen novým sestřihem klasického amerického filmu "Půlnoční kovboj", který uvedl osobně jeho tvůrce, americký filmový režisér John Schlesinger. Festivalu se zúčastnilo 200 filmů z produkce 30 kinematografií. V čele poroty stál jeden z producentů filmu "Schindlerův seznam" Američan Branco Lustig. Ukončení festivalu se zúčastnil prezident Václav Havel a premiér Václav Klaus. Velkou cenu získal španělský film "Můj rodný bratr", režiséra Mariana Barrozy. Zvláštní cenu poroty získal česko-francouzský film režiséra Jana Švankmajera "Lekce Faust" a polský snímek "Případ Pekosinského". Porota dále ocenila herecké výkony Natashy Richerdsónové v americko-britsko-irském snímku "Návští vdov" a Maxe von Sydowa ve francouzském filmu "Čas jsou peníze". Při příležitosti své návštěvy filmového festivalu v Karlových Varech se setkal francouzský herec Philippe Noiret v restauraci "U tygra" s českým spisovatelem Bohumilem Hrabalem. Philippe Noiret prohlásil, že Hrabala považuje za "největšího současného spisovatele."

Sněmovna schválila poslanecký návrh o státních vyznamenáních, který stanovuje, že státní vyznamenání České republiky jsou Řád bílého lva, Řád T.G.Masaryka, Medaile za hrdinství a Medaile za zásluhy.

Návrat nočních můr.

Karel Wendt

V politice, jako v módě. Někdy se nosí dlouhé sukně, jindy krátké, dneska široké nohavice, zítra úzké. Ale jako po dni přijde noc a po noci den, tak v módě, co přijde odejde a zase se vrátí. S politikou je to podobně.

V roce 1945, t.j. ve chvíli jedno z velkých osvobození mi bylo 21 let. Tenkrát jsem ještě nepřemýšlel o smrti, ale s jistotou jsem předpokládal, že už se s fašismem nikdy v životě nesetkám. Každý si přece musel být vědom té nezměrné hrůzy, vpálené krvavě do dějin, tedy do čítanky, z níž se učí svět. V roce 1994 vypadá tato "jistota", jak už to s lidskými jistotami bývá, značně pošramocené.

Rehabilitace zla začala "mírným" revidováním historie. Hitler sice zmařil nějakého toho žida, ale plánovanou genocidu si vymysleli sionisti. Fašismus byl špatný, ale ne zas tak úplně, jak je nám namlouváno. A když fašisti znovu zasedli v italské vládě jako koaliční partneři, byli jsme poučeni, že fašismus měl své kladné stránky. Konec-konců i prezident velké americké demokracie Clinton dal nové italské koalici svým způsobem pozhánání.

Svět "poučen" sdělovacími prostředky (media ponechme Anglosasům), reaguje někdy jako noha, klepnutá v koleně do brňavky. Každá sebernější provokace německých pravicových extremistů vyvolává hysterické titulky, hlásající návrat potomků Adolfových. Jenže ono nejde jen o Německo, které si už nacistické spalničky prodělalo ve smrtelné dávce. Za zaznamenání jistě stojí i trapné případy Žirínovského v Rusku (25 procent voličů mu vyslovilo důvěru), Sládka u nás, vražedných kříženců mezi komunismem a fašismem na území bývalé Jugoslaviie atd...

Co více, imunita proti staronové nákaze nezůstává ani tradiční demokracie. Málo slyšíme o fašistech Britské národní strany (BNP), kteří zaznamenali určité úspěchy v obecních volbách. Téměř nic nevíme o tom, že je v kolébce demokracie ročně hlášeno až 7000 rasisticky motivovaných brutálních fyzických útoků, v posledních dvou letech údajně i 14 vražd. Z téhož pramene též vyšla a zamořila svět nejnovější verze SA tzv. "skinheads", kteří se u nás sdružují v dosud neregistrované Národní obci fašistické. Ze dvou dobrých důvodů z nich jde opravdová hrůza. Zprvu proto, že čím imbecilnější hnutí, tím nebezpečnější je svému okolí, zadruhé svou rozšířeností. Žirínovský je případ čistě ruský, Tyndall (předseda BNP) čistě anglický, Sládek specificky český, Le Pen francouzský atd.. Holé lebky zamořují

Stručný přehled rubrik

Návrat nočních můr	01
Zákon o mimosoudních rehabilitacích	02
Úvaha opět srpnová	03
Zprávy z ČR	04 -05
Plno záhad a legend	06
In memoriam	07
Lidstvo na kříži	08
Perly a perličky	09
Kultura	10
Inzerce	11
Nad dopisy čtenářů	12
Z tajů krás české řeči	13
O co všechno přijdou	14
Saturnin	15 -16

atmosféru všude, tj. všude, kde jim to demokratické systémy dovolují.

To všechno neznamená, že by existovalo nějaké bezprostřední nebezpečí nového "pochodu na Řím." Je však s podivem, jak velké množství pitomců tomu prokázanému svinstvu znovu propadlo.

Tak vypadá jedna strana nově nabýskané totalitní mince. Druhou předstává ideologie, jejíž nedávnou stupidnost, krutost a globální zhoubnost je v živé parniti. Svět udělal za komunismem s jásotem tečku teprve včera, ale ještě nad ním nezapadlo víko rakve a nebožtik se hrabe z hrobu. Konec a začátek jakoby splynuly v jedno. Zní to neuvěřitelně, ale po maďarských volbách jsou Česká republika a Estonsko poslední státy někdejší sovětské koloniální říše, kde už nejsou komunisté znovu u ve vládě. Co víc, včerejší usurpátoři moci v postkomunistických (!) zemích dneska vládnou z vůle lidu.

Nechme vsáknout do vědomí:

Z vůle lidu! Jen před několika málo lety: roubiky v ústech, zglajchšaltovaný tisk, věznění nevinných, temno jedné strany. O pouhých pár let před tím: koncentrační tábory, mučirny, šibenice. Teď: lidé zodpovědní za tyto zvrácenosti znovu u moci - z vůle těch lidí, kterým včera šlapali po ohnutých líbetech.

Různé humanistické traktáty nás už dávno poučily, že člověk je tvor ušlechtilý a racionální, který si dovede poradit se všemi svými problémy, jaká úleva. Alespoň něco pro zasmání až nám jednou uschnou slzy.

Valley View Restaurant

Adamstown R. S. L.

Brukner Road, Adamstown, NSW

vám nabízí každý večer
speciální mezinárodní banket

Seafood Banquet

za pouhých \$ 16.90.-

Garlic prawns-Venison-Quail-Spatcock-
Syeak Dianne-Pepper Veal-Buttalo-
Barramundi-Calamari-Roasts-Vegetables-

King Prawns-Oysters (Natural,
Kilpatrick or Mornay),

variety fresh salads and deserts.

Během dne vynikající jídla, čerstvé ryby
speciality a výborná vína.

Otevřeno od 12,00

Blíže informace: (049) 52 8821

Zprávy a reakce kolem zákona o mimosoudních rehabilitacích

Ústavní soud České republiky v Brně zrušil na návrh 53 poslanců převážně koaličních, část zákona o mimosoudních rehabilitacích z roku 1991. Rozhodnutí se týká ustanovení, které stanovilo pro uplatnění restitučního nároku šestiměsíční lhůtu do 1. října 1991. Nález ústavního soudu, proti němuž není možné odvolání, nabývá účinnosti od 1. listopadu 1994.

V komentáři Českého deníku k nálezů Ústavního soudu k zákonu o mimosoudních rehabilitacích uvádá autor: "... je to rozhodnutí přímo historické; které staví naši mladou demokracii na novou, vyšší úroveň..... Kromě právního aspektu a zrušení protiústavní podmínky má celá věc i významný aspekt morální - je to zároveň určitá satisfakce našim krajanům, kteří odešli kdysi před komunistickým režimem do ciziny a kteří se již z nejrozumnějších důvodů, rodinných, pracovních atd. nemohli natrvalo do své vlasti vrátit."

Někteří členové vlády jsou znepokojeni rozhodnutím Ústavního soudu, podle něhož se prodlužuje lhůta pro uplatnění restitučních nároků a které dává současně právo žádat o návrat komunisty zabaveného majetku i emigrantům. Ministr spravedlnosti Jiří Novák včera prohlásil, že Ústavní soud může svým nálezem zrušit pouze zákony nebo jejich části, které jsou v rozporu s ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou, již je republika vázána. Podle něho ovšem mezi taková ustanovení nepatří lhůta určená poslanci pro uplatnění restitučních nároků. "V žádném případě nepadá v úvahu, že by Ústavní soud mohl změnit věcné rozhodnutí parlamentu", řekl v této souvislosti premiér Václav Klaus.

Ústavní soud v úterý rozhodl, že možnost uplatnit restituční nároky mají

mít i občané České republiky, kteří zde nemají trvalý pobyt. Současně má být zrušena lhůta, ve které se dřívejší majitelé mohli ucházet o majetek zabavený za komunistického režimu - tedy pouze do října 1991. Proti nálezů Ústavního soudu, který má nabýt účinnosti v listopadu tohoto roku, není odvolání.

Prezident Václav Havel respektuje a vítá věcný dosah rozhodnutí Ústavního soudu, který vypustil ze zákona o mimosoudních rehabilitacích některá ustanovení. Prezident si je zároveň jist, že Ústavní soud nepřekročil své pravomoci.

Drobnosti pro turisty

Od ledna do května přijelo do České republiky celkem 31. 887.944 zahraničních návštěvníků. Z toho překročilo hranice se Slovenskem asi 2. 548.000 lidí.

Vzájemný kurz české a slovenské koruny počítaný prostřednictvím ECU setrvává již od března na hodnotě 0,86 Kč.

Pokud budete kempovat v ČR zaplatíte za obyčejnou chatu se čtyřmi lůžky 250 Kč denně, za luxusní chatu s vybavením obdobným jako v Austrálii zaplatíte 890 korun. Za místo pro malý stan zaplatíte 30 korun, ceny za karavany se pohybují od 50 - 160 korun denně.

V červenci získal austrálský turista v České republice za jeden dolar 19,32, za americký dolar 27,15 Kč, za německou marku 17,60 Kč a za novozelandský dolar 15,88 Kč.

ÚVAHA OPĚT SRPNOVÁ

Jaroslav Kovářiček

Měsíc jménem srpen se stal pro moji generaci významným symbolem. Bývalo našim zvykem připomínat si dvacátý první den tohoto měsíce, kdy naše vlast byla okupována v roce 1968 vojsky Varšavské smlouvy. Před pár lety zaradovali jsme se nad změnou poměrů v naší vlasti a s pádem komunistického režimu spadla z nás také potřeba onen osudový Srpen si vůbec připomínat. Od oněch osudných dnů dělí nás již dvě generace a události, které jsou sice stále živé v naší paměti, patří už historii. Na onen "srpen" můžeme se tedy dnes dívat již jen jako na událost historickou a já využívám této příležitosti k zamyšlení se nad kontinuitou českých dějin.

Rok 1968 byl v Československu skutkem zajímavým. Tzv. Pražské jaro může ovšem být interpretováno různě. Reformní komunisté ještě dlouho po porážce tvrdili, že jejich snaha o "socialismus s lidskou tvář" mohla uspět, nebýt sovětského zásahu. Dnes vidíme, že reformovaný socialismus neuspěl nikde a láká už jen své sirotky. Je sice chvalitebné, že se naši členové komunistické strany, kteří přiznali zhoubnost režimu stalinistického, jak však by jejich experiment pokračoval nemůže s určitostí nikdo říci, v dějinách neexistují "kdyby". Ostatně v poinvazním procesu tzv. normalizace vrátila se valná část stranic ku svým komunistickým způsobům. Pozoruhodné také bylo, že mnozí vášniví reformní soudruzi (jako Kohout, Šik, Mlynář atd.) uchýlili se do kapitalistické ciziny a nikoliv do nějakého socialistického ráje. Řekl bych, že právě tímto dali docela přesvědčivý důkaz o své vlastní nevěře v socialismus. Já osobně jsem patřil k lidem, kteří žádné iluze o možnosti socialismus reformovat nepro-padli, našim hlavním cílem bylo donutit komunisty k vypsání svobodných voleb a návrat demokracie. Ani s odstupem času nelze říci zdaleka tehdy nějaká oprávněná naděje vskutku existovala. To, že se Sověti rozhodli pro okupaci, jakoby dosvědčovalo, že odtržení od sovětského bloku možné bylo, že se kontrola vskutku počala čs. komunistickému vedení vymýkat z rukou. Nikdy se nedovíme co by bylo, kdyby oné invaze nebylo.

Pokusy zbavit se komunistického režimu byly učiněny již dříve, Pražské jaro ale zašlo nejdále. A neuspělo. Již tolikrát stalo se nám v dějinách, že jsme předběhli dobu. Husova reforma byla potlačena (zbyly nám po něm hlavně ty háčky a čárky nad písmeny), o sto let však později reformy Martina Luthera otrásl Evropou. Jiří Poděbradský snažil se sjednotit Evropu mírovou cestou dříve než kdokoliv jiný. (Česká republika měla by proto zaujmout čelné místo v Evropském společenství národů!) Jan Amos Komenský vypracoval znamenitý systém výchovy a vzdělávání, který by ještě dnes náramně prospěl mnohé škole austrálské. Z Čech také pocházeli skladatelé, kteří výrazně ovlivnili vývoj evropské hudby, když předběhli svoji dobu, jako kupříkladu Biber a Stamic, bez kterých by ztěžilo bylo Mozarta. Připadá mi, že v našem národě příliš si připomínáme své prohry, málo si ale považujeme svých velikánů. Toť nebezpečí skutečné malosti.

Politický převrat se nám v roce 1968 nezdařil, byli jsme potlačeni hrubou a nesmírnou silou zbraní. Ten dramatický rok zůstává však důkazem našich národních hodnot. Pokus o reformu na jaře 68 děl se pokojnou cestou, Nikdo nevolal po pomstě, vedle naděje převládal i duch tolerance. Vedli jsme v exilu mnohé diskuze na téma té viditelné české nebojovnosti, která nám někdy připadala až zahanbuji. Jenže násilí a nenávisť plodí jen další násilí a nenávisť, stačí se dobře podívat kolem - Bosna, Izrael, Irsko, a mnohá místa dnes v Africe i jinde po světě. Nebojovali jsme sice se zbraní v roce 1938, 48, 68, česká mírnost může však být považována za ctnost, pokud vědomí mravnosti přetrvává.

Nevyzpytatelný je chod dějin. Domníval jsem se před časem, že zahanbuji normalizace zmaří dlouhodobě naděje na národní obrodu, připadalo mi, že Poláci či Maďaři svým znatelným odporem komunistickému režimu vytvářeli si lepší předpoklady budoucí státní obnovy. A ejhle! Dnes vedou si Češi lépe než jejich sousedé, a hlavně nevoli komunisty! Po tolika prohrách v tomto století byla asi taktika opatrnosti na místě.

Je za jisté nesmírnou škodou, že se nám nepodařilo vymanit se z komu-

nistického panování již v tom roce 1968, navazovat na demokratické tradice první republiky bylo by tehdy mnohem snazší. A také celková situace ve světě byla příznivější. Sedesátá léta byla na západě dobou prosperity i velkých nadějí, bylo snadné najít společenské i ekonomické modely. Dnes je situace jiná, západ jev značnou ochablost ekonomickou i společenskou, pozorujeme rozpad tradičních systémů hodnot. Postkomunistické země budou muset hledat svá vlastní řešení. Vidíme to i v Čechách, kam se vedle západního kapitálu rychle stěhují i kriminalita, korupce, drogy, přitroublá komerční hudba, ještě přitroublejší televizní seriály a další nešvary moderního světa.

Momentální situace v Čechách je zajisté nesmírně komplikovaná a pro lidi tam žijící velmi náročná. To není překvapující a není nutno podléhat pesimismu. Země se zotavuje jako pacient po těžké operaci. Důležité je, že tu operaci přežila a stav bude se, sice zvolna, přece jen však zlepšovat. Češi a Moravané, mají zase jednou velkou dějinnou příležitost najít si svůj způsob žití v tom krásném sice však ohroženém prostoru střední Evropy. Tuto příležitost neměli bychom zmařit, my všichni, neboť i v emigraci patříme ku svému národu. V nové situaci potřebujeme především program národní sebeúcty, který lze snadno vybudovat na hlubokých tradicích české kultury a vzdělanosti. To, co se nepodařilo v roce 1968 nabídla nám historie v roce 1989. Kéž bychom si tento rok mohli v budoucnu připomínat vždy jen s hrstí i radostí.

ZPRÁVY

(Výběr zpravodajství ČTK a českého tisku)

Názor, že vztah mezi českými vládními představiteli a zákonodárci na straně jedné a československými krajany na straně druhé není ideální, zazněl na setkání krajanských a exilových organizací v Praze. O disharmonii mezi exilem a domovem, hovořil např. představitel krajanské organizace ve Švýcarsku Jiří Nápravník. Podle předsedy československého krajanského sdružení v Kanadě Miloše Suchmy, předsedy a koordinátora setkání, se někteří političtí představitelé vyjadřují o krajanech jako "naivních politických hlupáčcích". Ti jsou však schopni vytvářet lobby, která ČR pomáhá zařadit se do mezinárodního kontextu, uvedl k tomu Nápravník.

Misto oslav kanadského národního dne podpořilo velvyslanectví Kanady v Praze tři nevládní projekty v ČR částkou 500.000 korun.

Šéf koncernu Volkswagen Ferdinand Piech potvrdil na hospodářském sympoziu záměr investovat do společného podniku Škoda - Volkswagen 3,7 miliardy německých marek. Výrobní kapacita automobilky Škoda by se tak měla do roku 2000 zvýšit na zhruba 300.000 vozů ročně.

Za nezvratný označil vývoj v zemích střední Evropy poradce bývalého amerického prezidenta Jamese Cartera Zbigniew Brzezinski v rozhovorech s českými politickými špičkami.

"Krajané, emigranti a exulanti žijící v zahraničí jsou součástí české národní integrity a její přirozenou 'větví', uvedl prezident Václav Havel při příležitosti setkání s krajany, které uspořádala v Praze nadace Bohemia společně s ministerstvem zahraničních věcí. Prezident ocenil skutečnost, že vztahy mezi ČR a krajany se pomalu začínají zbavovat původních předsudků, vzájemných podezření. Zároveň připustil, že vzájemné vztahy jsou ještě kaleny některými spornými otázkami, které nejsou dořešeny a které někteří krajané považují za křivdu. Ředitel odboru krajanských a nevládních styků MZV ČR Petr Kolář uvedl ČTK, že tyto nevyřešené otázky se týkají především restitucí majetku a volebního práva.

Těměř s polovinou průmyslových výrobků budou moci obchodovat od 1. července státy Středoevropské dohody volného trhu (CEFTA) - tedy Česká republika, Maďarsko, Polsko a Slovensko.

Svět by se měl vyvarovat toho, aby se z NATO stala organizace podobná Konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě, řekl ve svém projevu Zbigniew Brzezinski na ekonomickém sympoziu pořádaném listy The Wall Street Journal, Handelsblatt a Hospodářské noviny. Sympozium se věnovalo otázkám spolupráce středoevropských států se zeměmi Evropské unie a hospodářskému vývoji v Evropě. Konalo se v Praze. Bývalý francouzský ministr zahraničí Jean-Francois Poncet upozornil, že přechod od plánovaného k tržnímu hospodářství v bývalých komunistických zemích přináší mnoho potíží. Evropa se stala dějištěm střetů vyvolaných nacionalizmem, spojením Německa pak došlo k přesunu sil na kontinentě a většina evropských zemí se potýká s větší nezaměstnaností než kdykoliv předtím.

Český prezident Václav Havel navštívil USA, kde ve Filadelfii převzal 4. července Medaili Svobody. Toto ocenění, dotované částkou 100.000 dolarů, udělila prezidentovi nezávislá organizace "We The People 2000" za významnou úlohu při prosazování svobody svědomí a v boji proti útlaku a nevědomosti.

"Když slyším o lidech, kteří měli vysoké pozice za komunistického režimu, vykonali mnoho zlého, a když jsou tito bývalí komunisté největšími kapitalisty, nejsem z toho samozřejmě nadšen", řekl Václav Havel v rozhovoru pro americkou rozhlasovou stanici NPR, "Na druhé straně není v demokratickém státě možné někomu zabránit dělat obchody proto, že byl členem nějaké strany nebo měl v minulosti nějaké funkce," uvedl V. Havel. Podle agentury V. Havel rovněž uvedl, že nemá obavy z návratu bývalých komunistických politiků k moci ve východoevropských zemích.

Není vyloučeno, že cvičný proudový letoun L-139 z české letecké produkce se objeví ve výzbroji USA. Letoun byl vyvinut na základě tenderových podmínek amerického ministerstva obrany a AERO Vodochody se účastní soutěže na dodávky civilních letounů americké armády.

Dle zákona o zpravodajských službách ČR mají být v budoucnosti zpravodajské služby kontrolovány vládou i parlamentem.

Otázkou není, zda bude NATO rozšířeno, ale kdy a jak se tak stane, uvedl ve Varšavě americký prezident Bill Clinton. Prezident přislíbil finanční podporu USA účastníkům programu Partnerství pro mír v částce 100 milionů dolarů. Český ministr zahraničí Josef Zieleniec se ve Varšavě sešel s americkým prezidentem a mimo jiné poděkoval za rozhodnutí přemístit rozhlasovou stanici Svobodná Evropa do Prahy. Rozhodnutí označil za významný krok, jenž posouvá hranice Západu směrem na Východ.

Míra nezaměstnanosti dosáhla v červnu 3,1%. Oproti květnu se počet uchazečů o práci snížil o 2.392 lidí.

O tři procenta poklesla oproti prosinci 1993 důvěra občanů v armádu, které spíše nedůvěřuje 42% obyvatelstva.

Devizové příjmy ze zahraničního cestovního ruchu za první čtyři měsíce roku 1994 dosáhly zhruba 13,7 miliardy korun. Proti stejnému období loňského roku tato částka představuje absolutní nárůst o 40,6%. Po eliminaci vlivu růstu cen je tento roční nárůst 28,1%. Dle průzkumu u zahraničních návštěvníků ČR jsou průměrné výdaje na osobu a den US\$ 31,5. 20% návštěvníků dle průzkumu nebylo s pobytem v ČR spokojeno nebo bylo spokojeno jen částečně. Přesto téměř 90% respondentů hodlá v budoucnosti navštívit ČR znovu.

Člen ochranky ministra obrany Baudyše nechtěně vystřelil při ministrově odletu do Švédska ze služební pistole. Střela zasáhla nádrž pohonných hmot a vzniklo nebezpečí exploze letadla. Muž byl obviněn z trestného činu veřejného ohrožení.

Ne dvoudenní polosoukromou návštěvu Prahy přicestovala bývalá britská ministerská předsedkyně Margaret Thatcherová. "Udržte si svou měnu a svou národní identitu" apelovala na české publikum při diskuzi u okulátého stolu s předsedou české vlády Václavem Klausem. K neformálnímu posezení u čaje se sešel s Margaret Thatcherovou v Královské zahradě Pražského hradu prezident Václav Havel.

Čeští velvyslanci, působící v zahraničí, se v Praze sešli na soustředění. Celkem se akce zúčastnilo 107 šéfů zastupitelských úřadů v cizině. Česká republika má nyní 65 zastupitelství na úrovni velvyslanectví, ale pouze 47 velvyslanců. Celkem má Česká republika v zahraničí 107 zastupitelských úřadů - velvyslanectví, konzulátů a stálých misí.

V lednu až v květnu 1994 rostl dovoz rychleji než vývoz České republiky. Ve srovnání se stejným obdobím se zvýšil obrát zahraničního obchodu o 5,8%, dovoz vzrostl o 12% a vývoz o 0,4%. Vyplývá to ze zprávy Českého statistického úřadu.

Malý zájem veřejnosti vzbudila přiznání o příjmech a darech poslanců a členů vlády, jež byla poprvé k nahlédnutí veřejnosti v budově poslanecké sněmovny. Hlavními zájemci byli novináři, kteří se soustředili na přiznání předsedy vlády V. Klause, který prokázal vedlejší příjmy ve výši jednoho milionu korun. za publikační a přednáškovou činnost.

Slovenský parlament přijal takzvaný tabulový zákon o dvojazyčném označování obcí v místech s vyšším počtem příslušníků národnostních menšin. Zákon umožňuje označení obcí v jazyce národnostní menšiny, pokud její příslušníci tvoří více než 20% obyvatel.

Vláda chystá pro rok 1995 snížení některých daňových sazeb. Daň z příjmu právnických osob by měla být podle vládních představ snížena ze současných 42 procent na 41 procenta, a daň z přidané hodnoty má být snížena ze současných 23 procent na 21 procent. Vláda předpokládá, že v příštím roce vzroste hrubý domácí produkt o 3,3% a počítá se se sedmi- až devitiprocentní inflací. Vláda bude i nadále prosazovat politiku vyrovnaného rozpočtu, bude se snažit o vyrovnanou platební bilanci a především hodlá snížit podíl výdajů veřejných rozpočtů na hrubém domácím produktu o jedno až dvě procenta.

Stockholmský mezinárodní ústav pro průzkum otázek míru SIPRI přiznal, že její původní informace o obchodu s vojenským materiálem, týkající se ČR byly nepřesné. SIPRI uvedl, že zisk z prodeje zbraní činil v ČR za loňský rok 482 milionů dolarů, což představuje šesté místo mezi světovými vývozci zbraní. České ministerstvo průmyslu a obchodu trvá na částce 167 milionů, což řadí ČR v tabulce vývozců zbraní na 12. místo.

Williamu Jamesi Mackovi ze státu Illinois v USA, který před 50 lety zahynul nedaleko Velehradu u Uherského Hradiště při zřícení bombarďovacího letadla, odhalil vojenský přídělenec USA v ČR pamětní desku.

Ohodnocení ratingové agentury řadí Českou republiku na úroveň Izraele a Chile za Thajsko a před Čínu. Odborníci ohodnotili restrukturalizaci české ekonomiky za velmi pokročilou a to i přes nízkou nezaměstnanost a malý počet bankrotů. Vyzdvihli nutnost posílení bankovního sektoru a dokončení finanční restrukturalizace podniků.

Česká automobilka Škoda zdvojnásobila svůj podíl na trhu s osobními automobily ve Velké Británii. V letošním roce si nový vůz značky Škoda koupilo za prvních šest měsíců 6.067 Britů. Škodovka s podílem 0,63% získala na britském trhu nyní takovou pozici, jakou má španělský SEAT nebo korejský HYUNDAI.

Pro ODS by podle nejnovějších průzkumů veřejného mínění Střediska empirických výzkumů hlasovalo 31% občanů. Na druhém místě by byla ODA se 13,6% hlasů, na třetím místě je ČSSD se 13,4%, necelých 8% by volilo KSČM.

Celkem 176 vězňů, z toho 129 odsouzených a 47 obviněných, uprchlo od roku 1989 do roku 1993 z českých věznic. Útěk osob v rychlém sledu po sobě v uplynulém týdnu dle zjištění parlamentního branného a bezpečnostního výboru souvisely se zanedbáním povinnosti příslušníků ostrahy. Počet zmařených pokusů o útěk přesahuje počet zdařených.

(pro krajský list zpracoval
Generální konzulát ČR v Sydney)

Plno záhad a legend kolem smrti

Jana Masaryka

Dr. J. Lovell

Jeden z důvodů, proč se dosud nepodařilo objasnit tragický konec JM, je skutečnost, že od počátku kolem této tragedie kolovala - a stále koluje - řada neověřených pověstí, často protichůdných a senzačních, nedokazatelných informací. V mnoha případech se jistě jednalo z politických důvodů o "prání je otcem myšlenky" a pravděpodobně šlo též o záměrné "misinformace" těch, kdo měli zájem cestu k pravdě co nejvíce zamlžit. Na této situaci se značně podílel fakt, že od počátku vyšetřování bylo neveřejné, zcela v rukou StB a oficiálně se uvažovalo jediné o sebevraždě. Tato verze byla podezřele rychle oznámena Gottwaldovou vládou (V. Nosek) rozhlasem již v poledne 10. března a to tři hodiny před začátkem pitvy JM. Vyšetřování trvalo prakticky jen několik hodin a bylo povrchní, kriminální odborníci se na něm prakticky nepodíleli. Výsledkem je to, že například nevíme přesně ani kdo první našel mrtvolu JM, ani kdo první z lékařů se dostavil k mrtvole. Jisté je, že před dr. J. Teplým mrtvolu viděli již jiní dva jeho kolegové.

Okolnosti smrti Jana Masaryka byly v roce 1968 na žádost veřejnosti přešetřovány generální prokuraturou. Celá akce probíhala "ne pod pokličkou",

ale byla denně sledována tiskem, rozhlasem a TV. Vyšetřování se tehdy vedlo poctivě a důkladně. Byli například intervenováni i svědkové žijící v zahraničí, Anglii a pod. Smrt JM se neobjasnila, ale komise odborníků pod vedením JUDr. J. Kotláře se snažila oddělit fakta od smyšlenek, skutečné dokumenty od falsifikátů. Mimo jiné komise celkem jasně prokázala, že tak zvaná poslední vůle JM a stejně tak i jeho dopis Stalinovi jsou falša. Tehdy celým světem proletěl senzační článek za západoněmeckého časopisu "Spiegel" popisující pod titulem "Pět mužů přišlo po půlnoci" konec JM. V článku je také zmínka o dr. Teplém, o jeho "záhadné" smrti. Výsledkem autora B. Weigela v Londýně, bylo prokázáno, že jde o nepodloženou fantasi. Obdobně nebyl nalezen žádný podklad k rozšířené pověsti, že ministr byl těsně před odletem do ciziny na Ruzýnském letišti zastřelen.

Osud hlavního policejního lékaře města Prahy, dr. Teplého, byl tehdy též detailně prošetřen. Do článku "In memoriam - MUDr. Václav Teplý" v AL se vloudilo několik nepřesností: Doktor Teplý se jmenoval Josef ne Václav. Nebyl zavražděn, ale zemřel v nemocnici na Karlově náměstí v Praze sebevraždou barbituráty v lednu 1949 t.j. před 45 a ne před 43 lety (poz. red. Tento článek byl v Praze otištěn před třemi lety a tehdy bylo datum správné, omlouváme se, že jsme neuvedli rok otištění.). Také to nebylo, jak je v článku uvedeno, několik týdnů po smrti JM. Dle všech svědectví dr. Teplý byl na slovo vzatý odborník, vážný, nemluvný, do sebe uzavřený člověk. Téměř nikdo z jeho přátel a snad ani jeho žena nevěděli, že se zúčastnil ohledání mrtvoly JM. Do Černinského paláce přijel na žádost známého pražského kriminalisty dr. Z. Borkovce ráno po 7. hodině. Byl chronicky nemocen. Pro bolesti se těžko pohyboval, z auta vylezl jen s pomocí. Mrtvolu mohl prohlédnout jen narychlo, zběžně, protože velice brzo po jeho příjezdu ministr vnitra Nosek nařídil všem odejít, případ přejímala Státní bezpečnost. Rodinné poměry dr. J.T. byly neutešené. Jeho žena byla též vážně nemocná, třikrát se pokusila o sebevraždu. Vždy se jí podařilo v nemocnici zachránit. Nakonec zemřela sebevraždou za nějakou dobu po smrti manžela. Dr. J.T. trpěl vážnou bolestivou chorobou. Ke

konci života pro bolesti již se téměř nepostavil. Zachoval se jeho dopis napsaný manželce těsně před sebevraždou. Píše: "Oč ses pokusila třikrát, já jsem udělal nyní důkladněji..."

"Soudní pitva, kterou dr. Teplý tehdy nařídil, se přirozeně nekonala, bylo však třeba zlikvidovat nepohodlného a nebezpečného svědka..." Toto je omyl. Soudní pitva se konala odpoledne, po třetí hodině 10. března v Ústavu soudního lékařství Karlovy university. Provedl ji za účasti více lidí předseda ústavu a hlavní soudní lékař ČSR, profesor dr. František Hájek, který též vystavil a podepsal pitvních protokol. Dle svědectví dr. F. Hájka a též jeho zástupce prof. dr. J. Tesaře, který vystavil ohledací list, lebka a mozek JM poškozeny nebyly. Smrt byla způsobena pádem z velké výšky. Někteří lidé, kteří byli pitvě přítomni, žijí - na př. dr. J. Tesař. Dle jejich svědectví, na rozdíl od různých fám, na pitvě nebylo nic podezřelého.

Tři roky po smrti dr. J. Teplého jeden rakouský lékařský časopis zcela nečekaně otiskl tak zvanou jeho závět. Mimo jiné tam bylo napsáno, že JM měl střelnou ránu v zátylku. Tuto závět přejal do svých memoárů důstojník anglické tajné služby H. E. Cookridge a na základě těchto materiálů C. L. Sulzberger napsal v r. 1951 senzační, dlouhý článek pro New York Times. Podobné články otiskly též jiné západní noviny - dobře se prodávaly. Originál závěti - proklamace dr. J. Teplého, pokud je mi známo, nikdy nikdo neviděl. Tato písemnost je pokládána za jeden z mnoha problematických dokumentů kolem tragedie JM.

Definitivní odpověď na některé přetrvávající otázky by poskytla exhumace pozůstatků JM. Doufám, že k ní jednou dojde.

Je skutečností, že kolem smrti JM se nakupilo až nápadně mnoho sebevražd. Celé vyšetřování 10. března vedl J. Veselý, hlavní náčelník StB a šéf zpravodajské služby MV, společně se svým zástupcem dr. Horou a majorem B. Pokorným. Veselý později spáchal sebevraždu - skokem z okna. Dr. Hora zemřel snad rovněž sebevraždou. Major B. Pokorný, Reicinova pravá ruka, šéf kontrarozvědky a pravděpodobně také pracovník NKVD, v roce 1968 zmizel, ale brzy byl objeven v lese poblíž Brna. Houpal se tam mrtev ve smyčce na stromě.

IN MEMORIAM

Ještě vlastně před několika dny žil a chodil mezi námi. Viděli jsme ho v sokolovně na filmu o Čapkovi - naposledy. Několik dní nato ho pak skolil náhlý srdeční záchvat. Nemilostrdný žnec mu však dopřál rychlého odchodu z tohoto slzavého údolí...

Bratra Frýdu Čtvrtečku znal kdekdo. Byl součástí českého života v Sydney, stál u kolébky sydneyského Sokola a byl uvědomělým člověkem - Čechem. Vždycky čistounký, vymydlený a přívětivý. Čítali jsme v sokolském Věstniku jeho historii sydneyského Sokola. Dnes spolu s jeho oddanou chotí Dášou želíme jeho odchodu.

Je několik setkání s Frýdou, na které snad nemohu zapomenout nikdy. Poprvé jsem ho zahlédl na curyšské Bahnhofstrasse, tehdy mladého a elegantního. Padlo mně hned do oka sladění barev jeho oblečení - člověk vybraného vkusu, řekl jsem si. V srpnu roku 1968 jsem seděl v poledne v jeho restauraci v King Street, když bylo náhle přerušeno radiové vysílání a přímým přenosem z Prahy přes Canberu zaznívaly poslední akordy československé hymny po vpádu sovětské armády...

A jednou zase - a to bylo opět v Curychu - jsem se snažil počítat Frýdovy slzy jak tam na sokolském sletě pochodoval v sokolském kroji, který byl jeho pýchou. On, rodák z Mostu, pocítoval svoje češství obzvláště intenzivně. V mládí prožíval napětí mezi Čechy a sudetskými Němci, v dobách, kdy ordnerští bojůvkáři hajlováním přehlušovali slušnost naší první republiky. Frýda pak také po záboru Sudet pobýval v Praze. Byl vyškoleným hoteliérem.

Frýdových slz jsem se tehdy v Curychu nedopočítal. Odešel nám člověk citlivý, jemný a námi všemi oblíbený. Rozloučili jsme se s ním slovy otce Hrdiny, jeho přítele Richarda Tomana, a za Sokoly se nad rakví sklonil a pročitěně dal sbohem bratr Karel Jeníček.

Smutný obřad skončil, podle přání zesnulého československou hymnou. Frýda žil i zemřel jako Čechoslovák.

Bořek Šindler

IN MEMORIAM

S bolestí v srdci oznamujeme všem příbuzným a přátelům, že nám navždy odešla maminka, babička a prababička **paní Marie Maršálková** vdova po plukovníkovi letectva Jindřichu Maršálkovi Zesnula dne 16. července 1994, pokojně, po srdečním infarktu ve 93. letech.

Věra Houdková, dcera
Zdenko Houdek, zeť
(Hobart)

Ing Radek Maršálek, syn
Lenka Maršálková, snacha
(Sydney)

Michael Maršálek, vnuk
Tomáš a Daniel, pravnuci
(Canberra)

Děkuji všem přátelům a známým, kteří jakýmkoli způsobem projeví účast při příležitosti úmrtí mého manžela Fridolina Čtvrtečky, s nímž jsme se rozloučili na jeho poslední cestě v sobotu 23. července 1994.

ZE SVĚTA

Lidstvo na kříži.

V předlidsném světě se zřejmě schyluje k vážnému konfliktu mezi katolickou církví a zbytkem světa. Pozorovatelé soudí, že papež Jan Pavel II. zahájil ofenzivu, která má rozbit Konferenci o populaci a rozvoji, svolanou Organizací spojených národů na podzim do Kahiru.

Počet obyvatel Země se momentálně každou hodinu zvyšuje o deset tisíc. Prognózy různých demografů se sice mírně rozcházejí v tom, kdy lidstvo poskočí ze současných téměř šesti miliard na magických deset a na kolika miliardách by se populační růst mohl zastavit. V jednom však docházejí ke stejnému závěru - nezmírní-li se tempo populační exploze, nečeká lidstvo nic pěkného.

Pateticky, i když zřejmě výstižně, charakterizoval situaci ředitel americké Agentury pro mezinárodní rozvoj Brian Arwood: "Mnoho času nezbyvá. Ještě naše děti určitě zažijí stav, kdy bude na zeměkouli osm miliard lidí... Bliží se tragédie."

Pokud jde o získání kontroly nad populační explozí, naprostá většina zemí se shodla na tom, že vedle prosazování větší odpovědnosti každého, kdo může plodit děti, to znamená propagovat plánované rodičovství a umělou antikoncepci. Iniciativní jsou zejména Američané, s nimiž v tomto případě - na rozdíl od mnoha jiných globálních problémů - souhlasí téměř všechny rozvojové státy, v nichž je populační problém nejvážnější.

Papež však již po několikáté oznámil, že nemůže něčemu takovému katolická církev přitakat. Odpovědnost jedince ano, avšak umělá antikoncepce nepřichází v úvahu. Papež Jan Pavel II. hovoří vždy především proti potratům, tedy o právu člověka na život od okamžiku jeho početí. Současně se téměř vždy zmíní o tom, že toto "právo na život nelze zbavit obsahu například tím, že se zlegalizuje brání života nenarozeným." Tedy používání prezervativu či pilulek.

Fakt, že většina světa v tomto ohledu s katolickou církví nesouhlasí, má zřejmě dvě příčiny. Předně dispute na dané téma jistě nic nezmění na oněch deseti tisících narozených každou hodinu. Kromě toho si svět při hledání příčin předlidsnosti začíná uvědomovat, že k němu svým dílem přispěla právě katolická církev, která všude, kam vstoupila, záměrně měnila letité chování lidí. Staré zvyky domorodců, které se poslové církve snažili vymýtit, však mohly vést sice k nevědomému, leč tehdy účinnému snižování porodnosti. Katolickou převýchovou tyto původní bariéry padly.

Když před pár dní přijel do Vatikánu prezident Clinton, bylo jasné, že s papežem bude mluvit kromě jiného i o kairské konferenci. Komuniké z rozhovoru mezi čtyřma očima však bylo stručné - setkali se, hovořili o demografických problémech, tečka.

Papež jistě velmi dobře věděl o nedávném prohlášení Bílého domu, podle něhož si Spojené státy činí nárok na vůdčí roli při usilování světového společenství o zpomalení

přirůstků obyvatel. Snahou USA bude, aby do roku 2000 mohly být každé ženě na světě, která o to projeví zájem, poskytnuty kompletní služby v oblasti plánovaného rodičovství. Jen letos na to USA přispějí částkou 500 milionů dolarů.

Stejně tak prezident Clinton byl určitě informován o tom, že při přípravě kairské konference zastupci Vatikánu vyslovovali námitky proti jakýmkoli zmínkám o antikoncepci. Jistě věděl například o jejich snaze zabránit tomu, aby se v dokumentu, který pojednává o nemoci AIDS, vůbec hovořilo o kondomech.

Konference OSN v Kairu chce najít všeobecně přijatelný recept na to, aby se počet lidí stabilizoval na zhruba 7,27 miliardy. Neshodne-li se na něm, mohlo by být na Zemi za půl století třikrát více lidí než dnes. Neshodne-li se, bude to vsutku tragické.

(Jan Jelinek - Mladá fronta Dnes 7.7.94)

ČESKÁ OBCHODNÍ KOMORA

Minulý měsíc hostila Česká obchodní komora v Adelaide dva zástupce ekonomických kruhů z České republiky. Navštívili některé jihoomořské ostrovy v našem sousedství a po zastávkách v hlavních městech východu si přijeli odpočínout do Adelaide, známé svým poklidným způsobem života.

I zde ovšem plnili účel své návštěvy - získat odbyt pro české výrobky a navázat obchodní styky. Členové České komory jim zprostředkovali setkání s místními importéry a vládními činiteli. Teprve ke konci své návštěvy si mohli dovolit trochu oddechu a zaměřit suché statistiky za šťavnatějšího požitky.

Nabídl jim procházku po velké přírodní rezervaci v adelaidských horách. S radostí přijali, ale museli jsme je ujistit, že hady tam uvidí jen ve vitrinách. Byli totiž ještě pořád vyděšeni zážitkem v Nové Guineji, kde se hned první ráno téměř na prahu motelu setkali s obrovským černým plazem. V našem parku byli obtěžováni jen drzími klokaný a potěšení, když jim byl na chvíli svěřen malý koala.

Protože jeden z pánů byl Olomoučák, nemohla jsem jinak, než si zavzpomínat na rodné město. Na kočiči hlavy dlaždění, starobylý orloj, tragedii posledního Přemyslovce. A na aroma, které pro někoho bylo pachem, pro jiného vůní. Na aroma, které vtr vanoucí od továrny přinášel do ulic, do domů a do lahůtkářských obchodů. Pach olomouckých syrečků. Tvarůžky - potrava chudých i labužníků. Prý se dnes zase rozvážejí do světa a olomoucký pán, který je ředitelem jedné z největších mlékáren, zkoumal zde možnosti vývozu i do Austrálie.

Přeji jim mnoho úspěchů, ale zdá se mi, že ty tvarůžky by tu byly jako Popelka mezi přepychem roquefortů, stiltonů a ementálů. Ale konec - konců neznámila Popelka samého prince?

Jiřina Zaccapalova
Adelaide

PERLY A PERLIČKY

Mezi perličky červencové rozhodně patřil červencový sokolský slet v Praze, nebo spíše mezi velké a skvostné perly? Bylo několik sletů zahraničních v dobách bolševické okupace, a byly to slety pohnuté, kdy se opět po letech shledávali Češi z celého světa a padali si do náruči po letech odloučení. letošní pražský slet však má zvláštní a přímo historický význam. Režimu marxistické pavědy se nepodařilo ubit českou sokolskou myšlenku. Návštěva cvičících i diváků byla výborná, i když dnešní česká media zatím ještě sletu neudělovala prominenci, kterou si zasloužil. Podle zatím došlých zpráv byl sokolský průvod Prahou úchvatný a v jeho čele také pochodovali sokolové australští. Dochází zároveň zpráva, že po delších tahanicích se do sokolských rukou opět vrací vinohradská sokolovna. Podíl sokolského exilu na udržování jisker českého uvědomění v době nesvobody ovšem stále zůstává předáky České republiky nedoceňován.

Sotva pan páter Emil Černaj vyslovil přání, aby přítomní přidali k české hymně i "Nad Tatrou sa blýska," bylo mu s radostí a patřičným gustem vyhověno. Jeho věřící se s panem páterem totiž loučili před jeho cestou na Slovensko. Po odchodu nyní již zesnulého pátera Eliáše - a často i za jeho působení - sloužil tento obětavý a mezi Čechy oblíbený katolický kněz mše pro českou komunitu. Čechům nikdy nevaňdilo mít u oltáře Slováků. Pan páter se domníval, že hovoří česky, věřící se domnívali, že pan páter k nim promlouvá velice lahodnou slovenštinou, a harmonie bývala dokonalá. Zaspíváním Nad Tatrou se blýska se věřící alespoň zčásti odměnili panu páterovi za jeho vzácnou obětavost a pastýřskou činnost mezi nimi.

V minulém čísle Listů byla řeč o bitvě u Kresčaku. Lze dodat jednu pozoruhodnost. V oné bitvě skolenému Janu Lucemburskému, králi českému, Edward III. král anglický tehdy "uzmul" tři černá pera z jeho rytířské přílby. Jako válečnou trofej. V těch dobách - ve čtrnáctém století - byl český král vládcem země velice vážené a v Evropě důležité. Už tehdy byl český král vládcem honosícím se nejmocnějším královstvím mezi německými elektory - kurfiřty - syn Lucenburka, Karel IV. i oba Karlovi synové pak postupně byli císaři celé říše. A ona tři pera uzmutá králi Janovi ještě dnes zdobí přílbu korunního prince britského, prince z Walesu, kterým teď právě je princ Karel. Měli bychom si to pokládat za vysokou čest. Po bitvě u Kresčaku Britanie mohutněla. Mohutnělo po nějakých padesát, šedesát let i království české. Pak se Češi začali vzájemně vybijet také kvůli tomu, zdali mají přijímat pod jednu či pod obě....

Jeden dopisovatel se pozastavil nad intonací nové češtiny, která ho za návštěvy udeřila do uší. Žižkovský původ byl údajně zvláště vyhledávaný jako důkaz dělnického původu. Jadrní Žižkované pak byli zřejmě napodobováni a jejich typická intonace se rozšířila nejen po celé Praze a po Čechách, ale

pronikla nakonec i k hranicím Hané a Moravského Slovácka. Žižkovština působí na ušní bubínky průměrného Čecha - i Pražáka - asi jako australština na bubínky a city průměrného Angličana při návštěvě Austrálie. Místní si toho ovšem vědomi nejsou. Jedná se o dočasnou vulgarizaci nebo o jazykový "pokrok"? Velký Bože, tohoto pokroku nás uchraň.

Pamatujete ještě na ten zajímavý BBC film o pražských událostech z listopadu 1989? Byl tam vysloven názor, že převrat, ovšem jen v mezích komunistických intencí, připravovali vlastně v Kremlu a hledali českého Gorbačova. Události se jim však začali vymykat z rukou a Češi vynesli do čela Václava Havla. Tento názor v onom filmu prosazoval dr. Milan Hulík. Zdá se, že to je tentýž dr. Milan Hulík, jehož nám nedávno představil český rozhlas v Sydney jako spoluzakladatele nové české strany, pohybující se napravo od Klausovy ODS, Demokratické unie. Proslychá se, že dr. Hulík snad ještě letos navštíví Austrálii. Pokud jde o onu reportáž BBC, ozývali se dnes hlasy, že kremelská inscenace snad zašla i dál, a že režie českých událostí z listopadu 1989 klapla perfektně. Komu a čemu věřit?

Jeden zkušený osmdesátník a právník JUDr. Jaroslav Anděl v jednom nedávném projevu vyslovil zajímavou kritiku dění v České republice. Konstatuje v projevu k bratřím kláštera Želivského, že vlastně "sametová revoluce" skutečně nebyla vůbec revolucí, a že jak legislativa tak i soudnictví a administrativa pokračovaly po starých kolejkách poté co mělo dojít k radikálním změnám v hlavách. Pozastavuje se nad značným zpožděním ve změnách, které pak dovolilo prominentům starého režimu uniknout spravedlnosti. Dr. Anděl také upozorňuje, že je nutno rozlišovat mezi mstou a potrestáním. Toho se nedostalo ani příslušníkům StB, ani závodním milicionářům, ani prominentům KSČ, ba ani těm nejvyšším a nezávislejším bolševikům. Podobné názory kolují již po léta. Jsou-li však vysloveny člověkem stářím a zkušeností dr. Anděla, je třeba se zamyslet. Žehrali jsme na Němce, že nechali nacisty svobodně běhat.

B.Š. - lovec perel

Hledáme společníci pro osmdesátiletého pána,
který bydlí u své rodiny na předměstí Brisbane.
Hledáme příjemnou, spolehlivou paní ve věku 50 - 65 let,
která hovoří česky nebo slovensky.
Nabízíme ubytování v soukromí, stravu a honorář.
Nabídky do redakce pod značkou "Společnice".

Žena z Melbourne,
se zájmem o domácnost, vaření a přírodu,
by se ráda seznámila s charakterním a
sympatickým mužem ve věku 50 - 60 let.
Zn. "Foto vítáno, čestně vrátím, nebo
vyměním"
Odpovědi do redakce.

KULTURA

SOKOL SYDNEY

Grattan Crescent, Frenchs Forest,
tel. 452 5617

Sokolské kino PONREPO uvádí
14. srpna v 15 hodin
český film

"Božská Ema",

kteřý vypráví o životních osudech
nejlepší a nejslavnější české operní
pěvkyně Emy Destinové.

V hlavní roli uvidíme Božidaru
Turzonovou a mnoho dalších
vynikajících herců.

Vstupné dobrovolné - výborné makové
i tvarohové koláčky pani Merendové
rovněž k dostání.

Za Jana Jiráka vás všechny srdečně
zve Bořek Šindler

ŠAMOTKA OPĚT
V AUSTRÁLII!

Z dobře informovaných kruhů se
dozvídáme, že opět přijede oblíbená ka-
pela Šamotka, která hrála v Austrálii
před dvěma lety. Tentokrát je hostem
sydneyského Sokola. Zatím se před-
pokládá, že přiletí 19. září. a představí se
prvním koncertem v Sokole v Sydney
24. září. Krajané v Melbourne si s ní
mohou zazpívat při vystoupení 1. října.
Do Country Clubu zavítá o týden poz-
ději v sobotu 8. října.

Českou muziku bude Šamotka
zastupovat na letošním "Eurofestu", kde
bude vystupovat 15. října. 21. října za-
jede do Brisbane. Zájezd do Austrálie
zakončí dvěma koncerty v Sydney.

29. října v Sokole a 30. října v
Country Clubu. Termíny vystoupení
nejsou ještě potvrzeny, ale jedno je jisté,
že Šamotka přijede a my se máme na co
těšit.

COUNTRY CLUB

320 devonshire Road, Kemps Creek
tel. 60 60904

v sobotu 13. srpna v 18 hod

vás zveme na

"PROFIL"

pořad z díla české a slovenské
mládeže v Austrálii, který měl velmi
úspěšnou premiéru v Sokole.

Vstupné jednotné : \$ 6.-

Rezervace : 636 18 73 - 698 2455
po vystoupení možná večeře.

v neděli 21. srpna od 11 hodin
začínají

"Vepřové hody",

všechny známé a oblíbené speciality
budou k dostání.

Máte-li zájem o pingpongový turnaj a
nebo i o rekreační hrani stolního tenisu,
volejte dopoledne Jardu Příbyla 607 5416

V Krabicovém domě

44 Cumberland Street, The Rocks
se koná

v úterý 16. srpna v 19 hod.

"Beseda s Miroslavem
Zikmundem",

věhlasným cestovatelem, který se
právě vrátil ze zájezdu do vnitra
Austrálie a těší se na nové setkání se
sydneykými Čechy.

Všichni jsou srdečně vítáni, pokud
možno i s užitkem buchet,
či jiných dobrot.

Výtvarné umění

Zveme vás na setkání s obrazy

Michaely Řihové a

Johna Yabsleye,

které se koná 28. srpna 1994

od 14,00 -18,00

v restauraci Dancers

36-38 Byswater Road,

Kings Cross

Výstavu zahájí

malíř Nikita Demcenko

SBS - český rozhlas

Vysílání českého rozhlasu se rozšiřuje z
čtyřiceti pěti minut na hodinu. Ve čtvrtek
od 21,00 do 22,00 uslyší vysílání
posluchači v Sydney na 97.7 FM. Mi-
moto je připraveno další vysílání na ne-
dělí, které rovněž začíná v 21.00.
Posluchači v Melbourne na 93.1 FM,
posluchači v Newcastlu na 1584 AM
a ve Woolongongu na vlně 1485 AM.

Televizní stanice SBS,

zařadila na středu 17. srpna ve 20.30
zajímavý dokument o českých ženách
nazvaný "Teď jsme svobodné". Pořad
vypráví o osudech současných mladých
žen a matek v České republice, o jejich
starostech, radostech i názorech na to, co
se se v zemi děje. Budeme sledovat
příběhy žen těch nejrůznějších profesí,
věku i zaměření, počínaje zpěvačkou,
dělnicí, podnikatelkou až k Američance
provdané za Čecha. Pořad by jistě neměl
ujít vaší pozornosti.

TV SPN - kanál 31.

Nový kanál sydneyské televize snad
konečně dokončí svoji technickou
přestavbu tak, abychom jeho vysílání
mohli sledovat nejméně v celé Sydney a
okolí. Podle slibu by do poloviny srpna
měla být zvýšena vysílací kapacita na
stejnou úroveň, jakou má zatím SBS.
Jak jistě víte, z technických důvodů
jsme neodvysílali první pořad "Českého
týdeníku", který jsme vám slibili. Zatím,
podle vedení televize to vypadá tak, že
bychom se mohli ohlásit na kanálu 31. v
pátek 26. srpna v 18 hodin. Neberte to
zatím jako závazný slib, ale spíše jako
zbožné přání a doufejte, že vše půjde
podle plánu a že tedy vysílat začneme.
Zatím také jednáme s českou televizí o
možnosti po každém magazínu pro-
mitnout nějaký zajímavý český film.

JH.

**ČESKÁ REPUBLIKA
VELKÁ PŘÍLEŽITOST**

Mezinárodní distribuční firma
hledá spolupracovníky a zástupce
s kontakty v České republice,
k vybudování nové distribuční sítě.
Firma pracuje v 21 zemích světa.
Zajímavý bonus a "royalties" systém,
předpokládaný výdělek
za první rok US\$ 150,000

Další informace :

Tom Reiner (02) 362 3199

Fax : (02) 363 1211

Zverne vás na nezapomenutelnou dovolenou

Magnetic ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je 8 kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku.

Zábava pro dospělé i pro děti a celoroční koupání!

Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Navštivte nás na Rose Bay a my vám promítne video.

Týdenní pronájem od \$ 260.-

Informace:

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon: (02) 371 9164

CHIROPRAKTIK

Dr. ROMAN RAJEK

B Sc (Sydney) M. Chiropractor (Macq.)

Dr. (USA)

Máte:

bolesti páteře, bolesti ramen, bolesti
zad, tenisový loket
skříplý nerv, svalové bolesti, bolesti
hlavy, problémy s koleny, migrény,
problém s ploténkami,
sportovní zranění, arthritické bolesti

Pokud vás trápí kterýkoliv z výše
uvedených problémů,
zavolejte a my se vám budeme snažit
pomoci

Volejte předem, abychom mohli
zorganizovat návštěvu
a lékař na vás měl dostatek času.

Tel. (02) 623 - 7217

Ordinace :

pondělí a čtvrtek 8,00 - 19,00

COLYTON SHOPPING CENTRE

Jensen Street - COLYTON, St. Marys
- NSW 2760

úterý a pátek 8,00 - 18,00

BONDI BEACH MEDICAL CENTRE

34 Cambell Parade, Bondi Beach 2026

Tel. (02) 365 0200

Nad dopisy čtenářů

Minulý měsíc odjel do České republiky Pavel Kolinger. Ještě před odjezdem nám slíbil, že bude pravidelným dopisovatelem AL a že se s námi bude dělit o dojmy z domova. Tady je tedy Pavlův první dopis.

Milý přátelé v Austrálii,

Cestu jsem přestál i jsem se zabydlel a tak mohu napsat své první dojmy.

Cesta nebyla tak úmorná. Zůstal jsem v Singapuru. Taková malá Austrálie, čisto, parky, zákony snad ještě přísnější (ne ke škodě). Postihy jsou už za odhození nedopalku, ale také za to, že nejedete k volbám. Jsou povinné. Když nepřijdete máte soud a ten vás na věky zbaví možnosti volit. Zřejmě je to spojeno i s dalšími občanskými výhodami, takže i když nedostanete pokutu je možné, že to finanční postih stejně nese. Jak je známo, je to nejrychleji se rozvíjející asijské město, kterým projde 6 - 7 milionů návštěvníků ročně. Jen letištní taxa 15 dolarů přináší peníze do daňové pokladny, ostatně většina turistického ruchu také. Vše je organizováno na úrovni, zájezd se konal i když nás bylo 8 ve velkém klimatizovaném autobuse. Velice se omlouvali za zvýšené ceny o 1 procento - realizovali v Austrálii zamítnuté GST. Počasí bylo dobré, slunečné, jen když jsem jel z letiště začalo pršet.

Štěstí. To mne však opustilo při přiletu do Prahy. Převzal jsem zavazadla s krásně přelepenými zámky, aby byla viditelná manipulace (takto to dělají v Bangkoku, zavazadlo je ovázáno pásky jako u palety zboží). Ale ouha. To přelepení bylo uděláno až dodatečně po vypáčení a poškození zámků v Praze a sloužilo jen k zamaskování loupeže. Vše "dárkové", co se může okamžitě prodat na stáncích zmizelo. Obchodní kolega zde mi řekl, že je to známé - Praha Ruzyň je evropská jednička v této činnosti. Pro nás emigranty je to jak prokleté. Dříve komunisté, nyní postkomunisté. Podstata stejná - zlodějina. Napsal jsem o tom a jak to vidí emigrace vedení celnice a "holding" společnostem na letišti. Trochu z našeho pohledu a ze země kde to není tak časté. Bohužel je to můj druhý případ

ze tří cest. Jak to dopadne napíši příště.

Na stejné téma, ale obecněji. Jak asi víte, Ústavní soud v Brně, zrušil některé pasáže z restitučního zákona č. 87 z 21. 32. 1991. Především vypustili podmínku "trvalého pobytu" pro vznesení nároku a dále i termín. Po nabytí právní moci, nebude proti tomuto zákonu odvolání, t.j. od 1. listopadu 94 budou moci emigranti, kteří mají české občanství požádat o vrácení svého majetku nynějšího držitele a když neuspějí tak mohou nejpozději do konce října 95 podat u soudu žalobu, kterou se budou vrácení majetku domáhat. Z tohoto těž vypadli lidé, kteří měli v minulých letech trvalý pobyt v České republice, ale o zabavený majetek se nepřihlásili. Zdá se to na dálku jasné. Konečně! Ale není tomu tak. Zase, jako vždy se jeví řešení tzv. "českou kličkou". Proč? Pan premiér Klaus okamžitě reagoval a to negativně. Vláda má možnost do nabytí právní moci t.j. do 1. 11. 94 rozhodnutí Ústavního soudu, navrhnout svou variantu řešení a to novelizací zákona o rehabilitacích a její odsouhlasení v parlamentu. Tuto možnost měla i dříve, ale nechtěla ji použít. Nyni pod tlakem rozhodnutí Ústavního soudu bude jednat. Nedovedu odhadnout jaké nové překážky do novelizace dá. Může totiž i reálně spoléhat na schválení v parlamentu. Jak víte, zákon napadlo 53 koaličních poslanců. Dr. Benda podal žalobu k Ústavnímu soudu. Prezident Havel souhlasil. Ústavní soud, podle mě, rozhodl správně - jde o porušení Ústavy a Listiny základních práv a svobod. ODS jako konzervativní pravicová strana (přijímá typy paní Thatcherové - sama to nyní již při návštěvě potvrdila) ve snaze co nejrychleji zatáhnout republiku doprava za jakýchkoli obětí, je proti. V parlamentu ve spojení s levicí (ti to vlastní a tak nebudou hlasovat pro) má reálnou šanci vše zase nějakým českým figlem zablokovat. A tak se, emigrante, moc neteš a čekej do 1. 11. s oslavou. Protože to chtějí řešit jako definitivní tečku za restitucemi, připrav se i na pohřeb. Jediné, co bude úsměvné je spojení levice a ODS, ale to jen tak vypadá z dálky. V ODS na vedoucích místech je mnoho komunistů a vůbec to těm "kabátníkům" nevadí. Ani se nedivím, že se na letišti kraje, když vedoucí strana s premiérem tento výraz nezná a nevidí.

Dobré je to, že se přece jenom o věcech začíná rozhodovat demokraticky, jak je vidno z jednání částí poslanců koalice a z jejich nesouhlasu s politikou v této záležitosti. Opět se k této tématice vrátím.

Trochu rychleji světem mých postřehů za prvních čtrnáct dní:

Země, města se probouzí. Soukromé podnikání oživilo a zlepšilo život konzumenta. Nemožné věci, jako drobné služby, otevírací doba, četnost malých i specializovaných prodejen vzrostla. A přibývalo hospod. Těch nejvíce. V začátku podnikání je zřejmá specializace na rychlé zbohatnutí. Pochopitelně i s vlivem socialistické morálky - jak jinak, když jiné zkušenosti a morálka nejsou. Čas však už i zde třídí ty "podnikatele", kteří jen podváděli. Třeba objednal zboží - rozprodal a nikdy nezplatil. V komerční bance Praha dala 23letá (2 děti) podpisové vzory dvěma pánům, kteří se naučili podepisovat a pak vybrali z označeného konta klienta 60 milionů US. Naivní. Někomu mají - někomu dostanou, přece se nemohou do konce života skrývat i v cizině. Horší jsou větší podvody. Teď tu běžela velká akce - machinace s topnými oleji. Kupovaný topný olej, dovážený ze západu přes malá nádraží, se označil jako nafta a prodal. Odhaduje se daňový únik 2 - 3 miliardy korun. Kolik je zisk? Kdo to dělá? Za co to kupuje? Svědci mizí (přednost nádraží atd.), a krutě - buď v rybníku s traverzou na noze či svázaný nebo pověšený za ruce na větví stromu a dole pod ním byl rozdělán táborák. Ráno ho našli náhodou - i lebeční kost vylezla žářem. Oficiálně vás ujistí, že je to ojedinělé. Možná, ale zavání to morálkou dávných časů. Myslím, že i to je daň té rychle cesty doprava.

Příště více. A je tu i něco australského - ne jenom v TV, kde je dost pořadů i filmů, ale i ta tepla. Již třetí týden je kolem 30-35 stupňů, a ve vnitrozemí je to horší.

Ahoj za měsíc!
Pavel Kolinger

Z tajů krás české řeči

Měl-li mlsný a všudybylý jazyček Dona Juana v obzvláštní oblibě prsíčka, vybavují se nám pruderonům husičky, kachničky a kuřátka. Při nejhrošším také křepelinky. Nedotýkáme se předmětů brátek onoho prostopášího evropského záletníka a labužníka navozujeme-li představy a obrazy exklusivně jazykové a ústící do tajuplné říše českých zdobnělin. Zde opět nemáme na mysli mozeček, deminutivum českého mozku, nýbrž právě jazyk. Ten neviditelný: řeč. Nikoli tedy bělostné poklady rokokových dekoltaží napudrovaných dam, řádra, se ocitají v úhlu našeho zoru.

Milionář má prachy. Prášky bereme za nemoci. Jindřich Korutanský, blahé paměti, vévoda rakouský, projevoval otcovský i feudální zájem o nevěsty svých poddaných, tedy o nevěsty jemu podané a snad i poddané. Samozřejmě, že též o nevěstky, jež za rokoka sluly honosným titulem "dvorní dámy". Ty se prý podávaly, podávaly i prodávaly samy bez nucení.

Padlo slůvko "hrátka", ne hra, ani hračka. Ze hry nám nevýjde ani herka, ani herečka. To by byly zdobněliny nepravé. Ta zvláštnost, že české podstatné jméno ve zdobnělém tvaru někdy vydá plod úplně jiného druhu, není sice ryze česká, ale přece jen patří alespoň k místům kolem plotu Krakonošovy zahrádky. Ne všechna podstatná jména lze zdobnit a ne každá zdobnělina označuje drobnost či malost. To zas, vy přespolní, češtinu neznáte! Ta plete hlavy i jazyky samotným Čechům.

Profesůrek a spisovatelěk, intelektuálek, exulantík, inženýrek, ale také Čecháček a Židáček, těm všem se lze v deminutivech vysmívat a posmívat. "Slováček" zní kupodivu příznivě, na rozdíl od Němčika. Natěračům, obchodním cestujícím a vlakvedoucím se deminutivně vysmívat nedá. Rezníkům a horníkům též nikoli, ale zdobnit je lze a pak je používat jako vlastních jmen. Naše bystré feministky už dávno postřehly, že spisovatelinka, lékařinka postrádají jakéhokoli příděchu opovrhování. Krejčík neumí kloudně stříhnout na kalhoty, ale takové švadlenky či pradlenky jsou naopak děvčátka úhledná,

skromňounká, hezounká, prostě ženičky k pomilování. Po mužíkovi neštětkne ani pes.

Fena - fenka, čuba - čubka i čubička, ale jen psice. Jen vojsko, krev, jen výkřik, jen krchov. Jen vymoženost? Chyba lávky! Ta jeho vymoženůstka stojí za tu starou belu. S vymožeností tedy lze jít do háje, ale ta "vymoženůstka" lapidárně vyjádří názor mluvčího na její kvality.

Výlet za zdobnělinami musí končit. Voláte, že instalatér neutahuje kohouta, ani kohoutka, ale kohoutek? Že vousáč má na bradě bračku? Že sedlák se ohání vidlemi, hosté vidličkami? Pan král že se dotýká korun a dentista jen korunek? Plícemi že dýcháme a plíčky dusíme? Ale proboha, však naše hravá řeč si dovede hrát i pohrávat. A tak i takové obyčejnosti jako zdobnělinky a roztodivná zákoutí jejich sfér jsou s to nás obveselit i rozveselit. A vidíte, milí přátelé, ten šibalský úsměv na lici toho nevěřícího Tomáše, abé Dobrovského? Přec jen se ta čeština točí! Zatím jen roztáčí!

B.Š.

O co všechno přijdou.

Jan Plavec

Často jezdím dceři naproti, když se vrací ze školy. Rád se na jejím mládí příživuji kde to jde. Vidím svět opět očima dítěte - osvěžuji si tak vzpomínky na svá vlastní školní léta. Byla silně ovlivněna přírodou.

Bydleli jsme za parkem a cestou skrz něj domů jsem si vždy zalovil v Kachbachu, který jím protékal. Ne ryby - ty by tam nepřežily ani s aqualungem! Preservativy a utopená kořata jsem tahal klackem z té otevřené kanalizace Podhartě. Pod okny německé vilky, kde jsme bydleli v podnájmu bylo zase pole a tam pan Janeček - poslední soukromý zemědělec ve Dvoře svehpě orál a rozvážel hnůj se svým jedním koněm (a zde se musím dodatečně přiznat a Vám omluvit - Vy, tolik zkoušející záruko čistoty národního ducha a ochránce organického zemědělství. Byli jsme to my, kluci ze Zborovské ulice, kdo Vám při Vaší jízdě vilkovou čtvrtí otevřeli pipu u nádrže na močovku na žebříňáku. Byla to ale nádhěra. Někdo by nad tím možná

ohrnoval nos. Já ne. Byla to krása. A ta vůně přírody se mnou zřejmě zůstane po zbytek mého života. Vždyť i dnes považuji školu a vzdělávací proces za pouhé obrábění a zúrodnování půdy lidského ducha.

Cestou domů se vždy zastavuji u ohrady s koňmi a zatímco moje zvěřmilovná dcera je poplácává a krmi jablky, která jím přinesu, já sbírám co z nich na druhém konci vypadne. Krabici od National Pies plnou hornolek dám na nosič a jedeme domů. Cesta se tak vyplatí - dcera se vzdělala a já mám svůj hnůj pro zahradu. Učím ji tak osobním příkladem pracovitost pilné české včeličky, že se člověk má mít k činu, nemá se lenit (kvůli zelenění), že se má skočit přes plot i pro pírko - natož pro kobylinec. Snažím se ji tak vtlouci do hlavy radost z prosté práce na čistém vzduchu. Za odstrašující příklad ji dávám patrony obou hospod ve vesnici, kolem kterých jedeme cestou domů. Jsou tam ve dne - v noci, u okna se sklenicemi v rukou, cigarety v hubě, hraji šipky či kulečnick nebo se dívají na dostihy v televizi nad barem. Nezdravá, zakouřená atmosféra - o co krás a zážitků tam přijdou! Nu co, předejde se tak alespoň rozpadu mnohých manželství, byť za cenu otupení smyslu... nebo právě proto?

Já učím dceru vnímat nadheru života. Umět zpomalit, zastavit se na chvíli a ocenit ty zákraky, kterými jsme obklopeni - barvy, vůně, zvuky.... A není k tomu lepšího prostředku než kolo, laciné a ekologicky neškodné - neznečištuje ovzduší zplodinami paliv. Bohužel teď musíme podle nového zákona o ochraně našich mozků nosit přilby - jsme tak ochuzeni o vítr ve vlasech, ale romantika a svoboda toho atletického způsobu dopravy je stále opojující.

Nestačil jsem se vyhnout, natož zabrzdit. Zpomalila náhle před starou tavernou, aby vychutnala ten cirbózní dav za špinavými okny. Dotknul jsem se předním kolem jejího blatníku a to stačilo, s mým přetíženým zadkem k dopravní kalamitě. Zarejdoval jsem zoufale řiditky, pokusil se marně o vyrovnávací manévry, zakvílely ráfkové brzdy, cinknul zvonek a ležím na šterku parkoviště obsypán nazelenalým hnojem. Ještě, že jsem měl přilbu! Setřásl jsem z ní rychle koňský trus a snažím se předstírat, že kontroloji stav vozovky. Rozsypané

homoiky však, jak se dalo očekávat, způsobily veselý hláhol v šenkovně. Nezvedám raději hlavu a sbírám je lopatkou zpod zaparkovaných aut.

"Zavřete dveře, smrdí to zvenku" slyším z té zakouřené putyky. Nic jim taky neujde.

SATURNIN Zdeněk Jirotko

Když jsem se příštího rána probudil v pořádné posteli, protahoval jsem se s rozkoší a připomenul si výrok doktora Vlacha: "Prožíváme-li idylu, přestaneme ji vnímat, a osud by nám prokázal neocenitelnou službu, kdyby nás popadl za límec a vyhodil dočasné na mráz." Myslím, že něco podobného nás potkalo, a kdyby nebylo dědečkova poranění, byl bych souhlasil s šalomounským prohlášením tety Kateřiny, že všechno zlé je pro něco dobré. Vzpomínal jsem na zakončení naší třídní cesty a bylo mi to dnes k smíchu. Když jsme přešli můstek a dorazili k dědečkovu domu, našli jsme kuchafku a služebnou Marii sedící na schodech před vchodem. U zdi stála opřena jejich kola, obtížena ručními kabelami s různými nákupy. Ty ženy neměly nejmenšího tušení, kde jsme byli a odkud přicházíme, a jejich tváře byly plny obav údivu nad našimi zpustlými zevnějšky. Potom s instinktem prostých lidí udělaly to, co bylo nejdůležitější, a rychle nám připravily vydatnou večeři. Dědeček byl uložen do postele a teta Kateřina se ujala ošetřování. Myslím, že mu to nebylo zrovna vhod, ale byl tak skleslý, že se nepokusil o odpor.

Myslil jsem na to, že se naň musím podívat a zeptat se, jak se mu vede, když se ozvalo zaklepání a vstoupil Saturnin. Přál mi dobrého jitra a připravil mi šedé vycházkové šaty a řekl, že slečna Barbora se ptala, pojedou-li s ní po snídani do města na nákupy.

Potom se Saturnin ptal, budu-li se koupat. Nebyl jsem si jist, jak to myslí, ale výraz jeho obličeje nasvědčoval, že to naprosto nebylo myšleno jako narážka na můj skok do tůně, a tak jsem přisvědčil. Ptal jsem se, jak se vede dědečkovi, a Saturnin řekl, že podle tvrzení paní Kateřiny je vážně nemocen. Milostivá paní tvrdí, že nesmí být vyrušován, a dokonce odmítla pustit k němu doktora Vlacha. Doktor Vlach se rozlobil a tázala se, zda je lékařem on nebo teta Kateřina, a šel k dědečkovi, nedbaje jejich protestů. Starý pán prý má bolesti, je nevrlý a prosil doktora Vlacha, aby k němu nepouštěl tetu Kateřinu. Saturnin pravil, že to vypadá tak, že mezi doktorem Vlachem a milostivou paní dojde k ostřejšímu utkáni.

Kdyby se mne byl někdo zeptal, co soudím o výsledku tohoto střetnutí, byl bych

tipoval doktora Vlacha jako vítěze a mohl říci, že mne později velmi překvapilo, když můj favorit dokonale kapituloval. V příštích dnech teta Kateřina dokonale opanovala pole a doktor Vlach sedával na terase a zamyšleně kouřil své viržinky. Nevím, proč se vzdal, snad to zavinila přirozená nechuť mužů k trapným scénám, nebo snad čekal, až se dědeček vzbouří sám a ukáže tetě Kateřině dveře. Ať tomu bylo jakkoliv, odnesl jsem si z toho poznání, jak malé jsou vyhlídky muže, třeba velmi energického, při střetnutí s hysterickou ženskou. Ačkoliv jsem tím byl zklamán, nemohl jsem doktoru Vlachovi nic zazlívat, a jsem si jist, že kdyby byl tušil, jaké následky bude mít na dědečka tetino ošetřování, byl by bojoval houževnatěji.

Vykoupán, oholen a oblečen v šedé vycházkové šaty šel jsem k snídani. O hodinu později jsem seděl v bílém rapidu po boku slečny Barbory a četl jsem dlouhý seznam věcí, které jsme měli v městečku nakoupit. V krámech fíkali slečné Barboře milostivá paní a zřejmě se domnívali, že jsme manželé. Mohu-li soudit podle sebe, byl to omyl docela milý, a slečna Barbora se nezdála být pohoršena. Vrátili jsme se k obědu a odpoledne jsme se šli koupat.

Několik příštích dnů bylo v dědečkově domě podivné ticho. Společnost se jaksi rozpadla a každý dělal něco jiného. Dědeček byl upoután na lůžko a teta se z jeho pokoje téměř nevzdalovala. Milouš propadl světobolu a později začal projevovat zájem o služebnou Marii. Doktor Vlach chodil chytat ryby a my se slečnou Barbarou jsme se chodili koupat nebo se potulovali lesem. Saturnin trávil všechny svůj volný čas v dědečkově knihovně. V celém domě vládli ospalý klid, ale přesto jsme všichni cítili, že je něco ve vzduchu. Nikdo z nás nečekal něco podobného. Začalo to tím, že jednoho rána nalezla teta Kateřina na dveřích dědečkova pokoje tabulku s textem, který nesmyslným způsobem napodoboval větu, vyskytující se na kovových štítech u dveří, opatřených automatickým zavíráním značky Samo. Chápu, že se teta divila a nevěděla, co si o tom má myslet. Sama říkala, že byla jako u vidění, když to uviděla. Na tabulce bylo napsáno:

NEVSTUPOVAT, VSTUPUJE SAMO!

Nikdy nezapomenu na vyděšenou tvář tety Kateřiny, když přiběhla za námi do obývacího pokoje, a žádala, aby někdo z nás šel k dědečkovi. Byli jsme tím překvapeni, protože až do té doby nechtěla teta k dědečkovi nikoho pustit. Lekli jsme se, že se snad dědečkovi přitížilo, a doktor Vlach se ptal tety, co se děje. Přitom jí vzal z ruky tabulku, kterou nalezla na klice dědečkova pokoje. Teta nám pak řekla, že přirozeně té tabulky nedbala a vztoupila do dědečkova pokoje. Starý pán se rozrušeně vztýčil na lůžko, křičel na tetu, aby mu vysvětlila, proč Semík

uháněl k Radotínu, zatímco Horymír uháněl k Neumětělům, a nakonec po ní mrští polštářem. Slyšela ho křičet, ještě když utíkala dolů po schodech. Nechápal jsem, proč se dědeček ptal zrovna na Horymíra, a abych se přiznal, tak jsem si nebyl jist, kam po tom proslulém skoku uháněl. Saturnin pravil, že je to všechno jen pověst, kterou nelze historicky kontrolovat, a že on se domnívá, že tomu bylo obráceně, že totiž Semík uháněl k Neumětělům a Horymír k Radotínu, a povídal dokonce něco o tom, kam uháněli zbrojnoši, pověření hlídáním zpupného vладыky, a zamotalo to všechno tak, že to vypadalo, jako by jediným, kdo nikam neuháněl, byl starý, slavný Vyšehrad. Doktor Vlach se vrátil zachmuřen a pravil, že mu dědeček říká "Svatý otče". Ptal jsem se, nemá-li starý pán zvýšenou teplotu, ale doktor Vlach zavrtěl hlavou. Zpočátku jsem měl podezření, že dědeček použil tohoto neobvyklého prostředku, aby se zbavil společnosti tety Kateřiny, ale během několika příštích dnů jsem byl nucen konstatovat, že se starý pán zbláznil. Pronášel různé nesmyslné výroky, dával nám otázky, ze kterých jsme cítili, že jeho duch je ztemněn, a v celé naší společnosti zavládla skleslá nálada. Bylo to podivné, nečekané a smutné zakončení naší dovolené. Saturnin musil u dědečkova lože vystřídat tetu Kateřinu, protože dědeček, jakmile ji spatřil, propadal záchvatům zuřivosti. Nejzajímavější na tom bylo, že to byla právě teta Kateřina, která jediná z nás popírala skutečnost, že dědeček je dočasně zbaven užívání rozumu. Pravila, že má rozumu víc než my všichni dohromady, že prý jeho výroky schválně překrucujeme, že je pochopitelné, je-li podrážděný, vždyť je starý a nemocný člověk.

Bylo zbytečné hádat se s tetou Kateřinou, ale domnívám se, že pro každého rozumného člověka byla situace úplně jasná. Stalo se například, že se dědeček ptal, kolik je hodin, a když mu to bylo řečeno, pravil, že už brzo budeme v Pardubicích. To se přece nedá vysvětlit podrážděností. Starý pán se zřejmě domníval, že jede vlakem. Domníval jsem se, že by mělo být neprodleně přikročeno k léčení, a zlobilo mne, že doktor Vlach nepodnikl potřebné kroky. Řekl jsem mu své mínění a on pravil, že nejlepším léčením je klid. Dědečkova duševní rovnováha byla porušena jednak útrapami naší třídní cesty, jednak ošetřováním tety Kateřiny. Ten sestup z Bílého sedla podlomil tělesnou odolnost starého pána, a zbytek dokázala teta Kateřina v rekordním čase. Nejsem členem rodiny, pravil doktor Vlach, a je mi velmi nepříjemné vystavovat se jedovatým útokům paní Kateřiny. Proto jsem se nepokoušel zabránit jí v přístupu k nemocnému. Její ošetřování bylo nejpodivnější, jaké jsem kdy viděl. Nevím, činila-li to z důvodů náboženských či jiných, ale je jisto, že několikrát denně připomínala

pacientovi možnost brzké smrti, a jednou jsem ji přistihl, jak pláče, vzpíná k nemocnému ruce a leze k jeho lůžku po kolenou. Nevím, proč to dělala, a říkám to jen proto, abyste pochopil, že to jinak dopadnou nemohlo. Takové scény mohou otřást zdravým člověkem, natož nemocným starcem. Protože nyní má pacient klid a je ošetřován panem Saturninem, doufám, že se brzo projeví podstatné zlepšení jeho stavu. Nakonec řekl doktor, že tuší proč teta Kateřina tvrdí, že je dědeček zcela pánem svých smyslů. Nechce se o tom šít, ale potvrdil-li se jeho podezření, zakročí proti paní Kateřině bezohledně. Nevím, co tím doktor Vlach míní, a nic bližšího jsem se nedozvěděl, protože náš rozhovor byl nenadále přerušen příchodem dědečkovým. Byli jsme překvapeni tím, že vstal. Zdálo se, že při chůzi nepocituje bolesti, a chvíli jsem radostně doufal, že pronese některý ze svých oblíbených žertů, v němž nebude ani stopy po zmatených představách, které naplňovaly od nějaké doby jeho mysl. Byl oblečen v župan z velbloudí srsti a na tvářích měl několika denní strnisko vousů. Tvářil se zarmouceně a již jeho první věta pohřbila mé naděje, protože řekl: "Je mi líto, pánové, ale všechny jednolůžkové pokoje jsou zadány." Potom se v jeho očích objevil výraz soustředěné pozornosti a díval se někým mezi nás. Sledovali jsme jeho pohled a spatřili jsme přicházet tetu Kateřinu. Zmínil jsem se už, že teta má neobvyčejný způsob chůze a pohybuje se takovým způsobem, jako by poskakovala. Snad na to dědeček narážel, když vztyčil svůj ukazovák, bodl jím ve směru k tetě a zvolal: "Skokana, když ještě žije, ujímá se policie!"

Teta se zarazila a pak se zeptala: "Přal jste si něco?" Dědeček sešel pěsti, položil si je na prsa a tápal se: "Jste připraveni?" Na tváři tety se objevil nechápavý výraz a pak se zeptala: "Proč?" "Pozor!" vykřikl dědeček a teta se polekaně rozhlížela. "Teď" zahulákal starý pán s rukama pokrčenými na prsou odběhl poklusem do svého pokoje. Když jsem se později zmínil slečně Barboře o této události, přimhouřila oči a zeptala se mne: "Kdy byl váš dědeček naposled v Praze?" Rekl jsem, že před dvěma lety, a ptal se proč. "Myslela jsem, že jezdí jen autem", řekla slečna Barbora a už o tom nemluvila. Chvilí jsem přemýšlel o tom, jestli dědečkovu pronášení nesmyslných vět a záhadných otázek není nakažlivé, a při této příležitosti jsem si vzpomněl, že doktor Vlach řekl po dědečkově odchodu tetě Kateřině: "Quo usque tandem, Catilina?" "Myslím, že je to latinsky, ale nemám tušení, co to mělo být. Teta Kateřina vztekem zezelenala, ale přemohla se a pravila sladkým hlasem, že si nevzpomíná, že dovolila doktoru Vlachovi, aby ji nazýval křesťním jménem. Doktor Vlach se zachechtal a odešel za dědečkem.

Příštího dne zůstal dědeček zase na lůžku. Když jsme se my ostatní sešli u oběda, pravil doktor Vlach, že dědeček prohlásil, že

mínil sepsat svou poslední vůli. Tetě Kateřině zazářily oči a pravila, že je to docela správné, když starý a nemocný člověk hodlá včas uspořádat své věci. Tím nechce říci, že dědeček brzo zemře, a samozřejmě, pokud se jí týká, přeje starému pánovi, aby ve zdraví ještě dlouhá léta zůstal mezi námi. Ovšem, všichni víme, že mladý může, starý musí, a co můžeš učinit dnes, neodkládej na zítra. Dědeček měl vždycky správné názory, a ona si ho proto velmi váží. Doktor chvilí mlčel a pak prohlásil, že podle jeho názoru je to všechno nesmysl. Po tom, co jsme všichni v minulých dnech viděli, je bohužel nutno konstatovat, že dědečkův duševní stav není takový, aby bylo lze předpokládat, že se svým majetkem naloží rozumně. Je to bolestné, ale musíme se s tím smířit. Ostatně, dědečkova poslední vůle, napsaná před třemi lety, je uložena u notáře Vrby, a až už tehdy starý pán rozhodl o svém jmění jakkoli, je jasné, že se tak stalo při úplné duševní svědectví. Ale, ale, podívejme se!" podivila se jedovatě teta Kateřina. Potom pravila, že nyní je jí jasno, proč v poslední době všichni předstíráme, že se dědeček pomátá na rozumu. Stále přemýšlela jaký cíl tím sledujeme, a nyní to tedy ví. Ona za svou osobu prohlašuje, že starý pán je úplně normální, a to by se na to podívala, aby nějakým komplotem mu bylo zabráněno ve svobodném rozhodování. Hrozila svým právním zástupcem a doktor Vlach kapituloval. Pravil, že pouze projev svůj osobní názor a že jeho svědectví o podivném dědečkově duševním stavu v nynější době je kdykoliv k dispozici těm členům rodiny, kteří by měli jakékoliv námitky proti poslední vůli, jež bude dnes sepsána. Teta se tvářila, jako když přemáhá úsměv, a pravila, že by ráda viděla toho smělce, který by se odvážil porušit povinnou úctu k nejstaršímu členu rodiny námitkami podepřenými domněnkou o duševní chorobě. Přitom doktor Vlach požádal slečnu Barboru a mne, abychom byli přítomni sepsání závěti jako svědci, a všichni tři jsme se odebrali do dědečkovy pokoje. Starý pán seděl v posteli, obklopen polštáři a zdálo se, že tělesně se mu vede docela dobře. Saturnin právě odklízěl podnos, na němž nemocný obědval. Když jsme přistoupili k jeho lůžku, ptal se nás, kolikátého je. Doktor Vlach mu řekl: "Třetího," a dědeček vztyčil ukazovák a prohlásil: "U třetího fidičova povinnost je stavět znova." Podíval jsem se v rozpacích na doktora Vla-cha a nechápal jsem, jak bude za těchto okolností možno přistoupit k řízení tak závažnému, jako je psaní závěti. Doktor se vyhnul mému pohledu, a když jsem se podíval na slečnu Barboru, zjistil jsem, že se s úsměvem dívá dědečkovi do očí. Dědeček si třel rukou neoholenou bradu a usmíval se také. Pak vzal z nočního stolku zlaté pouzdro a nabídl slečně Barboře cigaretu. Tento záblesk galantnosti u člověka, jehož obzory se zatemnily, mne dojal tak, že jsem stěží

potlačoval slzy. Zatím doktor Vlach něco povídal a já jsem si jen pomalu uvědomoval smysl jeho řeči. Vyburcovalo mne teprve, když řekl, že žádnou závěť psát nebudeme a že nám později všechno vysvětlí. K dovršení mého zmatku prohlásila slečna Barbora, že si to myslela. Tedy já nevím jak kdo, ale já mám hrozné rád, když všichni mluví jako předměstská věštkyně v samých narážkách, náznačích a pak někdo dodá, že je to jasné a že si to myslel. Pro svou osobu mohu říci, že já jsem si to nemyslel a že jsem neměl nejmenší ponětí, proč to doktor Vlach všechno spískal. Pokud jsem informován o dalších událostech, stalo se toto:

Asi za hodinu odešel doktor do obyvatelického pokoje, kde čekala teta Kateřina, vrhl se do křesla a prohlásil, že je to tedy odbyto. Pravil, že všechno šlo hladce a že dědečkovu rozhodnutí, třeba je poněkud překvapující, je jistě moudré. Domnívá se, že ze strany příbuzných nebude námitek vzhledem k tomu, že jsou již všichni hmotně zabezpečeni. Teta Kateřina se zarazila a pravila, že všichni zabezpečeni nejsou a ona doufá, že dědeček na to pamatoval. Byl vždycky šlechetný a jistě v poslední vůli tuto vlastnost nezapřel. Koncěně není nutno se dovolávat šlechetnosti, protože jsou určité morální povinnosti, kterým se člověk dědečkova fromátu nikdy nevyhybá. Nenil dědečkovou povinností postarat se hmotně o ni a o Milouše, pak už teta Kateřina opravdu neví, co vlastně povinnosti je. Doktor Vlach pravil, že starý pán je zřejmě zcela jiného názoru. To ovšem není nic divného protože názory jsou k tomu, aby se různily. Pokud se týče šlechetnosti, prokázal starý pán svou poslední vůli, že se mu této vlastnosti dostalo v míře až překvapující. Potom dodal, že dědeček odkázal celé své jmění dobročinným spolkům. Později doktor Vlach vykládal, že v celé své lékařské praxi neviděl, aby někdo zbledl tak jako teta Kateřina po této větě. Potom celá její tvář ztvrdla, rty se semkly a oči jaksi zužily. Když promluvila, chvíli se její hlas zástí. Pravila, že v tom případě musí uznat, že se mylíla, když tvrdila, že dědeček je normální. Něco tak rafinované surového může udělat jen člověk postižený měknutím mozku. Doktor Vlach řekl, že podle jeho názoru nelze spatřovat nic surového ve skutečnosti, že někdo odkázal své jmění dobročinným spolkům. Teta ledově prohlásila, že se s ním o tom přit nemíní a že hned odcestuje, aby se poradila se svým právním zástupcem. Je rozhodnuta povolat psychiatra, aby dědečka prohlédl, a nasadil nemilosrdně všechny páky, aby ta slabomyslná poslední vůle byla prohlášena za neplatnou. Doktor Vlach vstal a s neskrývanou ironií opakoval prohlášení, které teta učinila teprve před

hodinou, totiž, že by rád viděl toho smělce, který by se odvážil porušit povinnou úctu k nejstaršímu členu rodiny námitkami podepřenými domněnkou o duševní chorobě. Dodal, že tak bezcharakterního tvora, jako je milostivá paní, ještě neviděl, a opustil místnost.

Na chodbě potkal služebnou Marii a rozsmárně ji řekl: "Hébe, Eridě je špatně. Dávejte jí dvě polévkové lžice kofáku za minutu a připravte šetrně ostatní na to, že asi tak za hodinu bude opilý." Jak prosím? ptalo se udivené děvče. "Strašně," řekl doktor Vlach a se spokojeným úšklebkem si zapaloval viržinku.

Kavárna šuměla tlumeným rozhovorem a venku vytrvale pršelo. Chvátající deštníky se zrcadlily v mokrému asfaltu, kola aut rozstříkávala celé vějíře deštové vody a černý plášť strážníka se leskl jako nalakovaný. Divky, starostlivy o své punčochy, obíhaly kaluže a schovávaly se do průjezdů před bližšími se auty.

Kavárna byla plná vůně kávy a cigaret. Přede mnou na mramorovém stole ležely dva došlé dopisy, a já odkládal jejich otevření. Ne že bych se byl obával nepřijemných zpráv, ale mám rád tu chvíli zamyšlení nad neotevřenými dopisy. Obě obálky byly stejného formátu a měly stejné poštovní razítko. Adresa jedné byla psána nepevným, ale ještě uhlazeným písmem dědečkovým, a druhá byla psána Saturninem. Přemýšlel jsem, co mi asi píšou, usoudil jsem, že dědeček už nepotřebuje Saturninových služeb, a Saturnin mi oznámí, že se vrací.

Objednal jsem si kávu a pak jsem dopisy otevřel. Dědečkův začínal oslovením, které zde nemíním uvádět. Ne že by na něm bylo něco špatného, ale je to má přezdívká z dob útlého mládí a domnívám se, že není vhodná k označení dospělého a seriózního muže. Kdykoliv ji dědeček použije, mám přitom takové pocity jako pěkná osmnáctiletá zába, když jsou mužskému návštěvníkovi ukazovány fotografie z doby, kdy nemohla protestovat proti tomu, aby byla zvěčněna, jak se provaluje nahatá na kožešinu. Předpokládáme, že tedy byl dopis nadepsán: "Milý vnuku!". Ostatní text ponechávám beze změny:

Milý vnuku!

Až budeš jednou tak starý jako já, poznáš, že Ti málo záleží na tom, co si o tobě myslí lidé, příbuzné nevyjímaje. A přece jaksi těžko snáším pomyšlení, že se patrně domníváš, že jsem se opravdu zbláznil. Cítím, že Ti musím vysvětlit, proč jsem se v posledních dnech, které jsi zde strávil, choval tak, že v Tobě ta domněnka mohla vzniknout. Vyložím Ti to a pokus se mi naslouchat pozorně jako kdysi, když jsem Ti vykládal

pohádky. Mimochodem řečeno, dělával jsem to tak špatně, že jsi se nakonec domníval, že Červená Karkulka byla princezna zakletá do vlka v perníkové chaloupce. Ale to už si asi Ty nepamatuješ.

Je mi líto, že nemohu začít jinak, než tím, že se rozhovořím o Tvé tetě a mé snaze Kateřině. Nevím, jestli jsi si někdy uvědomil, co pro tu naši příbuznou znamenají peníze, a kdyby to nebylo tak příkré, řekl bych, že je schopná pro ně udělat všechno. Rozhodně ji však neublížím, když řeknu, že je pro ně schopná většiny skutků, jež by slušný člověk odmítl udělat. Dny, kdy mne ošetřovala po našem návratu z Bílého sedla patří k nejhorším, které jsem prožil. Měl jsem opravdu od toho pohmoždění prudké bolesti v zádech, a milá Kateřina usoudila, že mé dny jsou sečteny. Způsobem, o kterém se domnívala, že je šetrný, mi dávala na jevo, že bych měl uspořádat své soukromé záležitosti. Tato skutečnost sama by se mne nebyla nijak nepřijemně dotkla. Jsem starý člověk a vím, že nebudu věčně zdobit povrch naší planety. Ačkoliv jsem na světě docela rád a míním se zde ještě nějaký čas zdržet, přece myšlenka na smrt mne nenapřijíhuje hrůzou a jsem odhodlán klidně a s příslušnou dávkou důstojnosti projít oponou stínů do onoho, prý lepšího světa, až mne zavolají drahé hlasy těch, kteří mne tam předešli.

Bohužel, protivný hlas, který mne tam posílal, patřil Tvé tetě Kateřině. Jak jsem již řekl, nebylo by mne příliš zúžalovalo to, že považovala za svou povinnost mi připomenout, abych včas rozhodl o svém majetku. Daleko horší bylo to, že mi také říkala, jak o něm mám rozhodnout, a snažila se mne ovlivnit způsobem, o kterém se nechci vyjadřovat. Za celý svůj život jsem neviděl takovou spoustu trapných scén, hysterických výbuchů, protivné podlézavosti a předstírané uraženosti, dramatických výstupů, hraničících s nějakými ponurými obřady a hypnotismem, jako za dnů, kdy mne ošetřovala. Kolikrát stála nade mnou jako tragická postava z řeckého dramatu a střídavě plakala a pronášela plamenné řeči, kolikrát přede mnou klečela a spínala ruce. Jednou k tomu dokonce přinutila i Milouše, a pohled na zřejmou neochotu, s kterou ten chlapec klekal na podlahu postrkován ze zadu tetou Kateřinou, byl jediným osvěžením v tom moři nechutnosti. Byl jsem v té době docela bezbranný. Kateřina mne izolovala od vás ode všech a ni doktoru Vlachovi se nepodařilo splnit naději, které jsem v něj kladl. Jednou, když už to překročilo mez, kterou jsem byl schopen snést, řekl jsem Kateřině, že ji odkážu všechno, co mám, jen ať už mi dá, probíha pokoj. Řekla mi na to, že sliby jsou chyby, a žádala, abych hned zavolala notáře. To se rozumí, že jsem to neudělal, ale ta chvíle, kdy jsem v touze po klidu zvolal, že jsem ochoten ji dát všechno, co chce, stala se pro mne tím, co nazýváme psychologickým

okamžikem. Od té chvíle jsem si nevěřil, že dovedu vzdorovat neustálému tlaku její vůle, a mimochodem řečeno, nebyl jsem si jist ani tím, že opravdu brzo neumřu. Snad se Ti bude můj tehdejší duševní stav zdát nepochopitelný. Zdá se nyní, zaplaťpanbůh, skoro nepochopitelný mně samotnému, ale ujišťuji Tě, že jsem byl téměř zoufalý. Myslel jsem, že budu muset Kateřinu zabít nebo se z toho zbláznit a zabít ji dodatečně. Nakonec jsem to rozřešil tak, že jsem se zbláznil. Nechci tvrdit, že to byl můj nápad, a jsem z hloubi duše povděčen tomu, že Tvůj Saturnin trávil své volné chvíle v knihovně a slyšel tolik z činnosti, které Kateřina říkala ošetřování, že se rozhodl jednat. Myslím, že to byl také on, kdo později vnikl doktoru Vlachovi úmysl předstírat, že jsem napsal novou závěť, a zbavil mne tak Kateřiny nadobro. V té době bych mohl zanechat té hry na schovávanou a mohl jsem si ušetřit tento dopis. (Víš jak nerad píšou.) Ale pokračoval jsem ve hře, protože mne to bavilo, ačkoliv jsi vlastně byl jediný, koho jsem tím mohl ještě oklamat. Jak doktor Vlach, tak slečna Barbora prohlédli mne hned ze začátku a Tobě v tom zabránila skutečnost, že jsi v té době neměl oči pro nic na světě, vyjímaje krásnou Barboru. Nedívím se Ti a s jistým zadostiučiněním vzpomínám na to, jak jsem už před lety tvrdil, že máš dokonalý vkus. A nakonec mám k tobě prosbu. Chci bych, abys mi postoupil svého sluhu Saturnina. Snad si pomyslíš, že ho nepotřebuji, když mám kuchařku a služebnou Marii a když jsem se tak dlouho bez něj obešel. Nuže, potřebuji jej. Má duše a můj odbornictvím unavený mozek jej potřebují. V bláznivých nápadech toho chlapíka je kus poezie a jeho humor je blízký mému srdci. Jeho fantazie a podivuhodné myšlenkové přemety dovedou udělat detektivku z jízdního řádu a člověk cítí, že nemusí tak zestárnout, kdyby si byl nezapoměl hrát. Bavím se jako nikdy v životě. Před několika dny jsme vyhlásili svatou válku spisovatelům, vtrhli jsme do knihovny a překládáme romány do střízlivé skutečnosti. Až s tím budeme hotovi, napíšeme knihu o tom, jak romantická je skutečnost. Ostatně přečti si Saturninův dopis. Tvůj obdivuhodný sluhá je ochoten zůstat v mém domě, nebudeš-li mít námitky, a já doufám, že nebudeš. Prosím Tě o to, a je to, za třicet let Tvého života, má první prosba, nepočítám-li onu před 28 lety, když jsem Tě žádal, abys tím dřevěným koněm nemlátil do krabice na klobouky, protože jsem si chtěl po obědě zdřímnout.

Tvůj starý dědeček.

Odložil jsem dědečkův dopis a vypil jsem kávu, která mi zatím vystydla. Kavárna šuměla tlumeným hovorem a venku vytrvale pršelo. Deštová voda stékala po velkých kavárenských oknech a já jsem sáhl po dopisu od Saturnina.

(pokračování příště)

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**
A.C.N. 002 830 613
7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145
Tel. (02) 636 1873
Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.

Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

BANNERMANS

The Solicitors

Česky mluvící solicitor/ právník a
advokát vám nabízí služby

Obrátte se s důvěrou, poradíme vám ve všech
právních otázkách, včetně právních problémů v

České a Slovenské republice.

Vynikající znalost českého a australského práva.

Ceny jsou bezkonkurenční!

Kontaktujte: Vladimír Gazdík

Phone: (02) 891 4677

Fax: (02) 689 3849

Mobile: 015 274 734

Večer: (02) 805 0128

Soboty: (047) 876 336

Bannermans Solicitors - Suite 49/2 O'Connell Street
PARRAMATTA, NSW 2150

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: 99 2595

Stěhování nábytku
Sydney - mezistátní - zámoří,
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme,
rozpočet i dobrá rada je zdarma,
pečlivě, spolehlivě, poctivě,
Hovoříme česky a slovensky.

TAX RETURNS

Tim Austin, F.T.I.A.
Registered Tax Agent

Poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňové přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:

18 Hughes Ave.

Lawson 2783

Telefon: 047 591 782

Mluvíme česky a anglicky!

ALTMAN GUEST HOUSE

615 Cabbagetree Road,
Williamtown, Port
Stephens, NSW

vám nabízí ubytování ve dvou až
tříložnicových apartmentech

1 noc \$ 99.-

5 nocí \$450.-

7 nocí \$590.-

Pro čtenáře A.L. sleva 20%

Saunu, jízda na koni, tenisové kurty,
bazén se slanou vodou, klid, pohodu a
ještě mnohem víc vám může nabídnout
Port Stephens,
včetně návštěvy vinic a vinných sklípků

Další informace Dalibor nebo Gordana
(049) 65 15 40, mobile 018 49 67 26

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited

7 BOONAH STREET

WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte

na půl roku ☐ \$15.60

na celý rok ☐ \$31.20

Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474

A.H. (03) 801 2796 Fax (03) 510 2482

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

ODEBÍREJTE

AUSTRALSKÉ LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

**INTERNATIONAL-
AUSTRALIA PTY.LTD.**

33 Bligh Street
Sydney, NSW 2000, Australia
Phone (02) 231 2157
Fax (02) 231 2159

**Představujeme Vám nádobí,
které revolučním způsobem
změnilo vaření
v Evropě a v Americe**

Máte-li zájem se dozvědět více nejen o firmě a
jejich výrobcích, ale i o tom, jak se i vy můžete
této "revoluce v kuchyni" aktivně zúčastnit
volejte **Sydney: (02) 231 2157**
(Petr - hovoří česky)
nebo **Melbourne: (03) 602 2899**

ČSA

CZECHOSLOVAK AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY
S VÝBORNÝM SPOJENÍM ZE
SINGAPURU A BANGKOKU
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ**

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713